

T. C.

Temsilciler Meclisi

TUTANAK DERGİSİ

CİLT : 7

Yüz birinci Birleşim

16 . 8 . 1961 Çarşamba

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	2	ve Tekel Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyonu raporları (1/126)	8:11,11:15
2. — Gelen kâğıtlar	2	4. — Birinci Dünya ve İstiklâl Savaşlarına iştirak eden Nebioğlu Ali Sami Eryılmaz'a vatani hizmet tertibinden maaş tahsisine dair kanun tasarısı ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporu (1/158)	15
3. — Görüşülen işler	3	4. — Secimler	11
1. — Millî Birlik Komitesi İdare Âmiri Ekrem Acuner ve iki arkadaşı ile Temsilciler Meclisi İdare Âmiri Nuri Kınık'ın, Sayıştay Başkanlığı 1961 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporu (2/45)	3:29:31	1. — Kütahya'da yaptırılan Atatürk Anıtı'nın açılış töreninde Temsilciler Meclisi adına bulunmak üzere üye seçimi	11
2. — Ege Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 6953 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporları (1/160)	3:8,32:34	5. — Sorular ve cevaplar	15
3. — Turizm müesseselerince Gümrük Vergisinden muaf olarak ithal edilecek eşya hakkında kanun tasarısı ve Gümrük		A — Yazılı sorular ve cevaplar	15
		1. — Temsilciler Meclisi Üyesi Orhan Köprülü'nün, Anayasanın halkoyuna sunulması dolayısıyla görülen aksaklıkların diğer seçimlerde tekerrürüne mâni olunması hususunda ne düşünüldüğüne dair	

sorusuna Adalet Bakanı Ekrem Tüzemen'in Başbakan ve kendi adına yazılı cevabı (7/54) 15:18

2. — Temsilciler Meclisi Üyesi Feridun Şakir Ögünç'ün, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 47 nci maddesinin tadilinin düşünülüp düşünülmediğine dair sorusuna Maliye Ba-

Sayfa

kanı Kemal Kurdaş'ın yazılı cevabı (7/55) 19:22
3. — Temsilciler Meclisi Üyesi Muin Küley'in, Tekel İdaresinin kahve muba-yaası için gerekli eksiltmeleri zamanında yapmaması sebeplerine dair sorusuna Gümrük ve Tekel Bakanı Fethi Aşkın'ın yazılı cevabı (7/61) 22:28
6. — Sunuklar ve telgraflar 28

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Üyelerden bâzılarına izin verilmesi hakkındaki Başkanlık tezkeresi okundu ve izinler kabul edildi.

Temsilciler Meclisi Üyesi Sait Naci Ergin'in dokunulmazlığı hakkındaki Adalet Komisyonu raporu üzerinde görüşüldü ve dâvanın takibinin Temsilciler Meclisinin hukuki varlığının sona ereceği zamana bırakılması kabul edildi.

Turizm müesseselerince Gümrük vergisinden muaf olarak ithal edilecek eşya hakkındaki kanun tasarısının tümü üzerinde bir müddet görüldü.

Vakit gecikmiş bulunduğundan 16 Ağustos 1961 Çarşamba günü Kurucu Meclisi mütaakip toplanmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan

Başkanvekili
Lütfi Akadlı

Kâtip

Alev Coşkun

Kâtip

Oktay Ekşi

2. — GELEN KÂĞITLARA EK

Tasarı

1. — Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki 298 sayılı Kanuna geçici maddeler eklenmesine dair kanun tasarısı (1/188) (Seçim Kanunu Komisyonuna)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 11,45

BAŞKAN — Başkanvekili Lûtfi Akadlı

KÂTIPLER : Alev Coşkun, Oktay Ekşi

BAŞKAN — Gündemin birinci maddesi :

3. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — *Millî Birlik Komitesi İdare Amiri Ekrem Acuner ve iki arkadaşı ile Temsilciler Meclisi İdare Amiri Nuri Kınık'ın, Sayıştay Başkanlığı 1961 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporu (2/45) (1)*

BAŞKAN — Lütfen komisyon yerini alsın.

Raporun tevziinden henüz 48 saat geçmemiş bulunuyor. Bu sebeple tasarının görüşülmesi yüksek kararınıza bağlıdır.

Tasarının görüşülmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen?... Yok. Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

1961 malî yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Sayıştay Başkanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkında Kanun

Madde 1. — 1961 malî yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Sayıştay Başkanlığı kısmının 219 ncu (6736 ve 7241 sayılı Kanunlar gereğince verilecek ödenek) bölümünden (2 555) lira düşülerek aynı cetvelin 501 nci (Geçen yıl borçları) bölümüne eklenmiştir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen?... Yok. Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 86 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

Madde 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanunu Maliye Bakanı yürütür.

BAŞKAN — Maddeyi kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen?... Yok. Tasarıyı açık oyunuzda sunuyorum.

2. — *Ege Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 6953 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporları (1/160) (1)*

BAŞKAN — Efendim, bu maddenin öncelikle ve ivedilikle görüşülmesi hakkında bir teklif mevuttur. Bu teklifi okutuyorum. Eğer bu tasarının öncelikle görüşülmesi kabul edilirse dün başladığımız kanun tasarısını geriye almamız icab ediyor. Bu kanundan sonra diğerlerine devam ederiz.

Temsilciler Meclisi Yüksek Başkanlığına
Ege Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 85 sayılı tasarı memlekette yeni bir Fen Fakültesi kurulmasını sağlamak maksadiyle hazırlandığı için, gündeme dâhil edilerek öncelik ve ivedilikle görüşülmesini arz ve rica ederim.

15 . 8 . 1961

Millî Eğitim Bakanı
Ahmet Tahtakılıç

(1) 85 S. Sayılı basmayazı tutanağın sonundadır.

BAŞKAN — Öncelikle bu tasarrının görüşülmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tevziinden itibaren 48 saat geçmemiştir. Bugünkü oturumda görüşülmesini oyunuzda sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde, Suphi Doğukan, buyurun.

SUPHI DOĞUKAN — Arkadaşlar; Ege'de kurulmuş olan Ziraat ve Tıp fakültelerine bir de Fen Fakültesinin eklenmesine dair tasarrıyı acele olarak konuşmaya karar verdik. Ege'deki Üniversitenin gerekirdi ki, önce Fen Fakültesi kurulsun, sonra Ziraat ve Tıp Fakülteleri gelsin.. Biz sonundan başlamış olduğumuz için, şimdi baş tarafını tamamlamak üzere çalışıyoruz. Ziraat ve Tıp Fakültesinde ihtisas bölümüne geçmek için bazı dersleri okumak lâzımgelir. Bu dersler de Fen Fakültesi bünyesinde.

Sunu kaydetmek lâzımgelir ki, bugün Ege Üniversitesinde bir hocasızlık hali vardır. İstanbul Üniversitesinden tayyare ile hoca gider, dersini verir ve geri döner. Ama İstanbul Üniversitesinde aynı kürsüde 8 tane profesör bulunur, bunlar da İstanbul'da otururlar. Biz kadro verilmekle işin halledileceğine inanlardan değiliz. Bir teşkilâtın kurulması için elemanın da beraber düşünülmesi lâzımgelir. Yoksa teşkilâtın öğretici elemanlarını temin etmeden teşkilât kurmak, tayyare ile profesör getirtmek, okuma tekniği icaplarına uygun değildir. Onun için Millî Eğitim Bakanının buradaki beyanından sonra Fen Fakültesi için şu veya bu şekilde getirilmiş olan arkadaşların İzmir'de oturarak ders vermelerini ve turist gibi İzmir'e gidip, ders verip acele tayyareye yetişmek usullerinin kapanmasını temenni etmekteyim.

BAŞKAN — İsmail Ulutaş.

İSMAİL ULUTAŞ — Muhterem arkadaşlar, bugün burada memleketimizin büyük bir kısmını ilgilendiren çok mühim bir kültür müessesesi için söz açılmış bulunuyor.

Muhterem arkadaşlarım, hakikaten benden evvel konuşan arkadaşımın da dedikleri gibi, ilk zamanlarda 1950 de, 1956 da ve 1957 de durum; arkadaşımızın izah ettikleri gibi idi. Günün, haftanın muayyen saatlerinde üniversite-

ye Ankara ve İstanbul'dan hocalar gelirdi ve Ege Üniversitesinde ders okutulardı. Hattâ üniversitenin esas kadrosu da yoktu, hükmi şahsiyeti de iktisabetmiş değildi, sadece Anayasa yolu ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı muvakkat bir teşekkülden ibaretti. Fakat Ege Üniversitesi hükmi şahsiyeti kazandıktan sonra, dört seneden beri durumu değişmeye başlamıştır. Ege Üniversitesinde sadece Ziraat ve Tıp Fakülteleri vardı. Bu üniversite kurulduktan sonra 40 öğretim üyesi toplanmış ve bütün hocalar kendi derslerini kendileri yapar hale gelmiştir.

Arkadaşlarımızın söyledikleri hususlar Atatürk Üniversitesi için vâridi hatırdır, doğrudur ama artık Ege Üniversitesi için böyle değildir Ege Üniversitesi Tıp Fakültesinde yalnız Deontoloji - Tıp Tarihi hocası yoktur. Bu da kendi bünyesi içinde ehemmiyetli bir ders sayılmaz.

Şimdi aklıma geldi, bir de adli tıp dersi hocası yoktur. Bu dersler de öğretim görevlisi ile idare edilmektedir. Fakat bu kadar ders arasından iki dersin öğretim görevlisi tarafından verilmesi çok görülmez. Bunlar da İzmir'in içinden temin edilir.

Ziraat Fakültesine gelince : Dışardan hoca getirtir. Bunlar bir üniversitenin kuruluşunda katî bir mahzur değildir. Atatürk Üniversitesi arkadaşımızın dediği gibidir.

Bir şeyi daha açıklamak istiyorum. Artık bugünkü üniversite anlayışı bakımından sıkı sıkıya bir hocaya bağlanma devri geçmiştir. Avrupa'da dahi bu yolda adım atılmış ve muvaffak olunmuştur. Zaman zaman müddete bağlı olarak angajmanlarla eleman tutulur.

Bugün Ege Üniversitesinde buna benzer pek az saatle ders verme sistemi bulunuyorsa, bu da doğrudan doğruya hocalarının bulunmayacağı şeklinde değil, sadece bazı faydalı tarafları düşünerek bu yola gitmek ve üniversitelerin kendi bünyelerini takviye etmekten ibarettir. Öyle kürsüler olur ki, bu kürsüde bir şahıs derinleşmiş olur. Meselâ böylece Hamburg'da bulunan bir profesör bir sömestr için kürsüye davet edilebilir. Bu demek değildir ki hoca yoktur. Memleket içinde bazı noktalarda ve kürsülerde süratle bir neticeye varabilmek için muayyen bir süre için hoca getirilmiş olur. Eski üniversitelerden, meselâ İstanbul Üniversitesini alalım, diğer

fakülteleri alalım; acaba dış memleketlerden getirilmiş hocalar yok mudur? Kürsüleri boş olup da ayakta duran kürsüler yok mudur? Vardır. Bu mesele ortaya atılmışken Ege Üniversitesine Fen Fakültesinin eklenmesi dolayısıyla burada yapılan müzakereleri doğru bulmuyorum. Fen Fakültesi şimdi kurulmakta olan bir fakülte değildir. Evvelce mevcudolan bir şeyin şimdi kanunen ismi tescil ediliyor. Yedi seneden beri faaliyettedir. Jeoloji, botanik, fizik ve sair bölümler Fen Fakültesine bağlıdır. Bunların hocaları da temin edilmiş vaziyettedir. Bunun Millî Eğitim Bakanı gayet iyi bilir. Halihazırda teşekkül etmiş bütün teşkilâtıyla ideal veya idealin altında kademelerde bulunan esas mekanizmasını teşkil eden bütün teşekküllerinin bir araya getirilip kanunen tescil edilmesi lâzımgelir. Bir ay sonra bu fakülteye talebe alınacaktır, buna şimdiden bir isim koymak lâzımdır. Bu mümkün olmadığı takdirde Ege'deki gençlerimizi tahsil yapmak üzere İstanbul ve Ankara'ya göndermek mecburiyeti hâsıl olacak. Yani her şey fiilen kurulmuş, fakat hükmi şahsiyeti olmadığı için talebe alamıyor. Sonra Ege Üniversitesinde okuyan çocuklar, yalnız Ege'li değildir. Van'dan gelir, Kars'tan gelir. Bu itibarla İzmir'de açılacak Fen Fakültesi sadece Ege için değil, bütün Türkiye için değer taşıyacaktır. İnşallah biraz sonra kabul edilecek kanunla bunu gerçekleştirmiş görmenin bahtiyarlığını duyacağımıza inanıyorum.

Hürmetlerimle. (Alkışlar)

BAŞKAN — Millî Eğitim Bakanı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI AHMET TAH-TAKILIÇ — Muhterem arkadaşlarım, benden evvel konuşan Sayın arkadaşım Ege'de bu kanunla derhal çalışmaya başlayacak olan Fen Fakültesinin zaruretine ve her türlü şartlarının hazırlanmış olduğuna temas buyurdular. Bu zarureti ortaya koyan iki nokta vardır.

Arkadaşlar, Ege'de Fen Fakültesinin açılmasının zarureti o derecedir ki, İstanbul ve Ankara Fakülteleri maalesef talebe alabilecek bir durumda değildir. O itibarla biz yalnız İzmir'de Fen Fakültesi değil, hattâ İstanbul'daki profesörlerden istifade etmek suretiyle Edirne'de Eczacılık ve Dişçilik Fakültesi açmayı ümit etmek suretiyle etütler yapmaktayız. İstanbul'un gerek iskân durumu gerek lâboratuvar durumu, bugün bu fakültelerin istifade edemeyecekleri bir haldedir. Hattâ bulunmaması

lâzımgelen malzeme yanında gereklilerinin eksik bir vaziyette bulunduğunu ifade etmek isterim. Bu memlekette okuma nisbetinin hendesi bir silsile ile artması meselesi ile karşılıklıyız. Bu, sevini'lecek bir şeydir. Fakat tedbiri zamanında alamıyoruz.

Fakültenin profesörleri hakkında sayın temsilci arkadaşımın ileri sürdüğü mütalâa şudur: Ege Üniversitesi kurulduğu zaman, İstanbul ve Ankara'dan temin edilen hocalarla tedrisata devam ediliyordu, şimdi bu vaziyet ortadan kalkmıştır. Bu sözlerimden temsilci arkadaşım da memnun olacaktı. Şu kuracağımız Fen Fakültesinde halen iki hocalık münhaldir. Bunlardan birisi matematik kürsüsüdür ki, bunun tâyini yapılmıştır, geriye bir tek kürsü kalıyor ki, o da Astronomi kürsüsüdür. Bu kürsü doldurulmadığı takdirde yine İstanbul Üniversitesinden doldurmak imkânını araştırmaktayız. İçinde bulunduğumuz asrın zaruretlerini nazarı itibara alacak olursak Ege Üniversitesi Fen Fakültesinin bu kadar müsait şartlarla çalışabilmesi için Hazineye bir külfet tahmil edecek durum da yoktur. Geçen senelerden devredilen paralarla idare ve bu paralardan istifade etmek en iyi dileğimizdir. Bu, günün şartlarına göre yapılabilecek en iyi Devlet hizmetidir. reylerinizin bu kanunla beraber olacağını ümid ederek açılacak Fen Fakültesinin memlekete hayırlı olmasını ve değerli gençler yetiştirmesini temenni ederim. (Alkışlar)

BAŞKAN — Açık oya sunulmuş olan tasarıya oy vermeyen var mı? Oylama muamelesi bitmiştir.

Buyurun, Enver Ziya Karal.

ENVER ZİYA KARAL — Sayın Başkan, muhterem arkadaşlarım; Ege Üniversitesinde bir Fen Fakültesinin açılması, hiç şüphe yok ki, sevinçle karşılanacak bir şeydir. Müzakere mevzuu yaptığımız kanunu da bu şekilde tetkik ettiğimize şüphe yoktur. Yalnız dikkat ettim, bu hususta üç gerekçe var. Bu üç gerekçenin en mühimi birincisidir. Ege Üniversitesi alâkalı organları tarafından ele alındığına şüphe yoktur. Bu maalesef çok kısır bir gerekçedir. Mühim bir teşebbüs, mühim bir fakültenin kuruluşu Meclis huzuruna getirilirken gönül ister ki, her vakit muteber olabilecek sebepler burada bulunsun. Evvelce iki fakülte kurulurken, fi-

zik, kimya, biyoloji dersleri bu iki fakülte içerisinde başlangıç dersi olarak konulmuş olduğu zikredilmiştir, bu doğrudur. Bu sebepler diğer iki fakültenin kuruluşunda da mevcudolan sebeplerdir. Geri kalan sebepler araştırma, meslekten uzman yetiştirme ve sairedir ki, bunlar eskiden de mevcudolan sebeplerdir. Fakat her iki fakültenin kuruluşunda da rashyamadığım bir husus var. Bu fakültelerdeki talebe adedi nedir, profesör adedi nedir, ihtiyaç adedi nedir?

İhtiyaçların mühim olduğundan bahsedildi. Gerekçede buna dair bir kayıt yoktur. Üçüncü gerekçe Karma Komisyon tarafından hazırlanmıştır. Aşağı - yukarı teknik komisyon sayılan Millî Eğitim Komisyonunun verdiği gerekçe dahi daha geniştir. Arzım, bundan böyle bu gibi teşebbüsler hakkında karar vereceğimiz zaman gerekçeleri çok etraflı ve derin sebepleriyle getirmek çok faydeli olur. Bu vesile ile bir mühim noktaya daha temas edeceğim. Arkadaşlar bunu nasıl yapmışlardır, bunu bilmiyorum. Burada kurulacak olan kürsülerin tesbit edilmesi üniversitenin kuruluşu mevzuubahsolurken behemehal beynelmilel kaidelerin de nazarı itibara alınması gerekir. Bir kürsünün kurulmasına ancak Profesörler Kurulu karar verebilir, onlardan başkası veremez. Burada kürsüler kuruyoruz, yani ortada mevcudolmayan bir fakülte kuruyoruz; fakat böyle bir karar almıyoruz. Bu karar kimin tarafından verilmiş ve bu kürsüler kimin tarafından tesbit edilmiştir. Bu kürsü kendilerine göre bir fonksiyona tâbi tutulmuş, üstelik buna bir de kol diye bir isim verilmiştir.

Kol başka şeydir, bunlar «Bölüm» dür. Binaenaleyh tasarı kabul edilirken bundan sonra kurulacak olan Fen Fakültesinin Profesörler Kurulunu bağlayıcı bir hüküm olduğunu arkadaşlarımızın bilmesi lâzımdır. «Bunlar Meclisten geçmiştir. Bunların dışında bir kürsü kurulamaz.» gibi münakaşalara sebebiyet verebilir. Bu bakımdan bunlar burada kalacaksa bendeniz bu mütalâa ile kalmasına taraftarım. Bunlar her hangi bir bağlayıcı karakter taşıyamaz.

Arkadaşımız dediler ki, fiilen Fen Fakültesi vardır. Hayır arkadaşlar, bir fakülte kürsülerini kendisi kurar. Böyle olmayan bir kuruluş varsa bu bir hatadır. Fakat bugün böyle bir fakülteyi kurmak mecburiyetindeyiz. Bendeniz bu mütalâalara rağmen bu tasarıya müspet oy ve-

rilmesini ve fakat arz ettiğim hususların nazara alınmasını rica edeceğim. (Alkışlar)

BAŞKAN — Millî Eğitim Bakanı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI AHMET TAH-TAKILIÇ — Ege Üniversitesinin bugün için 1 318 öğrencisi vardır.

Profesörün söylediği diğer mütalâaya gelince : Kanunun 4 nci maddesinde görüldüğü veçhile profesörler kurulu kuruluncaya kadar, Senatonun teklifi ve Bakanlığın kararıyla kürsüler ihdas edilebilecektir. Halen altı kürsü vardır. Fen Fakültesinin eskiden mevcudolduğu arkadaşımız İsmail Bey tarafından ileri sürüldü ki, buna her halde Fen Fakültesinin kürsülerine muvazi olarak temas edilmiş olsa gerek. Fakültenin kurulmasına senato karar vermiş, Bakanlık bu kararı yerinde görerek kanun tasarisını hazırlamıştır. 4 nci madde gereğince Profesörler Kurulu teşekkül edinceye kadar senatonun inhası üzerine Millî Eğitim Bakanlığının tasdiki ile kürsüler teşekkül ediyor. Kürsü sayısı yediyi bulduğu andan itibaren Fakültede Profesörler Kurulu teşekkül etmiş olacaktır. Halen altı profesör vardır, bir de fizik doçenti profesör olmuştur, bu itibarla karar normal olacaktır. Kararlar senatodan geçmiştir. Fakültenin kürsüleri, kolları, fakültenin temelini teşkil eder. Millî Eğitim Bakanlığının tasdik muamelesi ile bu tekemmül etmiş olacaktır. Bütün üniversite kuruluşlarında böyle olmuştur. En normal kuruluş izah ettiğim kuruluştur. Gerçek de mevzuubahis kürsü Üniversite Senatosunun kurulmasını temenni ettiği kürsüdür. Kürsülere profesörler tâvin edilince kürsüler fiilen teşekkül etmiş olacaktır. Zannederim bu izahat kâfidir.

BAŞKAN — Açık oya arz edilen 1961 malî yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Sayıştay Başkanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarisına 157 oy verilmiş, 155 kabul, 2 çekinse, tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

Buyurun Enver Ziya Karal.

ENVER ZIYA KARAL — Sayın arkadaşlar, Sayın Bakanın verdiği izahata çok teşekkür ederim. Yalnız arz edeyim ki, bendenizi tatmin etmemiştir. Bendeniz bir üniversite fakültesinin nasıl teşekkül ettirileceğini sordum. Kürsüler üzerinde durdum. Gerekçede 34 aded kürsünün adı zikredilmiştir. Bu 34

kürsüyü, İzmir Üniversitesini Ziraat Fakültesi ile Tıp Fakültesi tesbit edemez. Ziraat Fakültesi, adı üstünde, Ziraat Fakültesidir; Tıp Fakültesi adından anlaşılacağı üzere Tıp Fakültesidir. Bu iki fakültenin hocaları ne kadar dirayetli olurlarsa olsunlar, Millî Eğitim Bakanlığı ne kadar kifayetli olursa olsun Fen Fakültesinin kürsülerini tesbit edemezler. Dünyanın hiçbir yerinde kurulmamış bir fakültenin kürsüleri önceden tesbit edilemez. Kürsüler fakülte kurulduktan sonra bu fakültenin profesörler kurulu tarafından tesbit edilir. 34 aded kürsü burada sayılmıştır. Bunları tesbit eden senato kimlerden teşekkül ediyor? Kendilerine sorarım, bir tıp doktoru, bir tıp uzmanı, bir ziraat uzmanı olması kâfi midir ki, kurulan bir fakültenin kürsülerini tesbit etmek salâhiyetini kendisinde bulsun. Buna imkân yoktur. Bendeniz kâfi derecede yaşlanmış bir arkadaşımızım. Fakültelerin Bakanlığa tâbi olduğu devirleri, muhtar üniversiteyi az - çok hatırlıyabilecek kadar hâtıralarım tazedir. Bu şekilde kurulmuş bir fakülte bizim tarihimizde olmamıştır. Yalnız tekrar ediyorum, söylediğim sözler bir gecikme maksadiyle söylenmiştir. Fakültenin kurulmasına ve zaruretine inanıyorum. Ama bu kürsü meselesinin bu şekilde buraya gelmiş olması hatadır, gelmesi lâzımdı.

Şimdi kanunda fakültenin kurulması dolayısıyla 7 kürsü kaydı varmış, kabul. Fakat bu aded 34 e çıkar ve şayet kendileri ilâve etmişlerse o başka, eğer bu da kanunda varsa o vakit lüzum yoktur.

BAŞKAN — Millî Eğitim Bakanı.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI AHMET TAH-TAKILIÇ — Efendim, Profesör arkadaşımıza teşekkür ederim, vaziyeti tavih ettiler. 4936 sayılı Kanunun ikinci maddesi gereğince kürsü ihdas salâhiyeti üniversiteler senatosuna aittir. Profesörler kurulu kararı senatonun tasdikından geçtikten sonra yeni bir kürsü ihdas edilir.

İkinci mevzu esbabı mucibede izah edilmiştir. Kürsülerin tadadedilmesi, temenni ettiği kürsülerin kurulmasından ibarettir. Bunlar klâsik kürsülerdir. Kanunen şu formalite ile teşekkül eder : Bütün fakülte profesörleri kurulu teşekkül edince bu iş Senatoya arz edilir,

Senato teklifi de Bakanlığın tasdikından geçer. Yedi kürsü kurulduktan sonra fakülte profesörler kurulunun kararı Senatoya gidecek; Senatonun kararı ile kürsüler ihdas edilmiş olacaktır. Zannedirim ki bu izahatım kanunun esbabı mucibesinde sayılan kürsüleri ihdas etmek gibi bir mânaya gelmemektedir. Bunlar Senatonun, kurulmasını temenni ettiği kürsülerden ibarettir.

BAŞKAN — Komisyon.

KARMA KOMİSYON ADINA BEDİ FEYZİOĞLU — Efendim, Millî Eğitim Bakanının son izahı durumu tıvazzuh ettirdi.

Muhterem Enver Ziya üstadımız gerekçede dahi bulunmasından endişe hissettiklerini söylüyorlar. Yalnız gerekçede, üniversiteye yeni bir fakülte ilâve edilirken muayyen kürsülerin tadadedilmiş olması o kürsülerin fakültede ihdas edileceği mânasına hiçbir zaman gelmemektedir. Nitekim, kanun metni dikkatle incelenecek olursa görülecektir ki, ekli cetvellerde öğretim üyelerinin, profesörlerin, doçentlerin, öğretim yardımcılarının hepsi bir arada kül olarak mütalâa edilmiştir. Hiçbir kürsü tefriki mevcut değildir. Karma Komisyonunuz da meseleyi bu şekilde ele almıştır. Tamamen Üniversiteler Kanununun hükümleri dairesinde, fakültenin teşekkülü sebebiyle kürsü ihdas edileceğini kabul olunmuştur. Hükümet gerekçesinin bir izahı, bir mütemmimi mahiyetinde bir cetvelin konulmasında mahzur görülmemiştir. Orada bulunan kullanılması bu fakültenin bu kürsülerini şimdiden kuracağız, şimdiden kendisine kabul ettireceğiz mânasına gelmiyecektir. Gerekçenin daha tafsilâtlı olmasının ilerde yanlış bir mâna almasını önlemiş olduğunu tahmin ediyorum.

BAŞKAN — İsmail Ulutaş. («Vazgeçti» sesleri)

İSMAİL ULUTAŞ — Vazgeçtim efendim.

BAŞKAN — Başka söz isteyen yoktur. Maddelere geçilmesini yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarımın ivedilikle görüşülmesi teklifi komisyon raporunda mevcuttur. İvedilikle görüşülmesini yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Maddeleri okutuyorum.

**Ege Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki
6953 sayılı Kanuna ek Kanun**

Madde 1. — Ege Üniversitesinde 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 2 nci maddesi uyarınca açılan Fen Fakültesinin kuruluş kadrolarına ait ilişik (I) sayılı cetvel, Ege Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 6953 sayılı Kanuna bağlı (I) sayılı cetvele eklenmiştir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 2. — Fen Fakültesi ek görev tazminatı kadrolarına ait ilişik (II) sayılı cetvel 6953 sayılı Kanuna bağlı (II) sayılı cetvele eklenmiştir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 1. — Ege Üniversitesi 1961 yılı Bütçe Kanununa bağlı (L) işaretli cetvele (III) sayılı cetvel, (D) işaretli cetvele de (IV) sayılı cetvel eklenmiştir.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 2. — Ege Üniversitesi 1961 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin sonunda «Fen Fakültesi her türlü giderleri (Bu ödeneği mevcut veya yeniden açılacak tertiplere aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.)» adıyla açılan 477 nci bölüme 486 680 lira ödenek konulmuştur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 3. — Ege Üniversitesi 1961 mali yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelin 1 nci (Umumi bütçeden verilen tahsisat) bölümünün sonunda yeniden açılan 3 nci (Geçen yıldan devreden Hazine yardımı) maddesine 486 680 lira konulmuştur.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici Madde4. — Profesörler Kurulu ile 4936 sayılı Üniversiteler Kanununda derpiş edilen organlar kuruluncaya kadar Fen Fakültesi öğretim üye ve yardımcıları Üniversiteler Kanunundaki derece ve yetkiyi taşıyan kişiler arasından Ege Üniversitesi Rektörlüğünün teklifi üzerine 4936 sayılı Kanun hükümlerine göre tayin olunur. Dekan seçilinceye kadar bu görev rektör veya rektör tarafından görevlendirilecek bir dekan tarafından tedvir edilir.

BAŞKAN — Geçici madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen var mı? Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — Madde hakkında söz isteyen arkadaş var mı? Maddeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde söz isteyen arkadaş var mı? Yok Tasarıyı açık oyunuzda sunuyorum.

3. — *Turizm Müesseselerince Gümrük Vergisinden muaf olarak ithal edilecek esya hakkında kanun tasarısı ve Gümrük ve Tekel Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporları (1/126) (1)*

BAŞKAN — Tümü üzerinde görüşmelere dün başlamıştık. Söz Coşkun Kırca'nın.

COŞKUN KIRCA — Muhterem arkadaşlarım, ben konuşmamda turizm politikamızın esaslarının neler olması lâzım geldiğine, Türkiye'nin bugünkü durumunun kütle turizmine müsait olup olmadığı ve Bülent Ecevit arkadaşımızın ifade ettiği tarzda turizmi teşvik etmek yollarının ne olması lâzım geldiği hususlarına temas etmiyeceğim; sadece, turistik tesislerin kurulması için bazı gümrük muafiyetlerinin bu sahaya yatırımları kolaylaştırmak bakımından faydalı olup olmayacağı konusuna temas edeceğim.

(1) 80 S. sayılı basmayazı 100 ncü Birleşim tutanağının sonundadır.

İster kütle turizmini teşvik yoluna gidelim, ister turizmin teşvikini muayyen sahalarda üzerine teksif edelim, muhakkak olan bir şey varsa her halde büyük şehirlerde birinci kalite lüks tesislere ihtiyaç olduğudur. Bu, yalnız turistleri celbetmek için lüzumlu değildir. Aynı zamanda, Türkiye'nin dış dünya ile artan temasları neticesinde birçok şahıslar memleketimize gelecektir. Bunların hepsi turist değildir. Bunlar her halde birinci kalite oteller ve eylenece yerleri arıyacaklardır. Zannederim, bu kanun tasarısı dolayısıyla mevzu bahis olan mesele, bu tarz bir tesisin kurulmasının teşvik edilmesinde baş vurulması gereken iktisadi tedbir, gümrük muafiyeti mi yoksa sübvansiyon mu olmalı meselesinden ibarettir.

Gümrük ve Tekel Komisyonu ile Hükümet gümrük muafiyeti sistemini, buna mukabil, Maliye - Bütçe Karma Komisyonu sübvansiyon sistemini tercih etmiş oluyor. Dün bu kürsüde konuşan Derviş Sami Taşman arkadaşımız ve o konuştuktan sonra kürsüye gelen Sayın Basın - Yayın ve Turizm Bakanı Cihad Baban, muafiyet sisteminin aleyhinde olursak turizm siyasetimiz büyük bir darbe yer demişler ve diğer memleketlerde turizm sahasında sağlanan dövizlerden ve gümrük muafiyetlerinden bahsetmişlerdir; bu beyanları ile mevzuun hiç alakası yoktur. Hakikatte, sübvansiyon tezini müdafaa edenler gümrük muafiyetini müdafaa edenler kadar turizmi teşvik etmekte mutabıktırlar. Bendeniz nâcizane, sübvansiyon sisteminin gümrük muafiyeti sisteminden, sadece turizmi teşvik bakımından değil, aynı zamanda umumi yatırım siyaseti bakımından da daha yerinde olacağına kaaniim. Bunun sebepleri şunlardır : Muhterem arkadaşlar, muafiyet sisteminin kabul edildiği hallerde, bir yatırımın, toplum olarak ekonomiye tam maliyetini hesaplamak mümkün değildir. Bir tarafta bir otel gümrük muafiyetinden istifade edilmek suretiyle inşa ettirilecek; diğer tarafta bir otel gümrük muafiyetinden istifade ettirilmeden inşa ettirilecek. Bunlardan hangisi tercih edilmelidir? Umumiyetle maliye literatürü sübvansiyon sistemini muafiyet sistemine tercih etmektedir. Bunun sebebi sübvansiyonun hesabının kitabının belli olmasıdır. Bu konuda sizler kendi memuriyet hayatımdan bir misal vermek istiyorum. Meselâ, millî gelirimiz içinde Savunmanın mas-

raf ve hizmetler payını tam olarak ölçmek lâzımgelse, bu, bizim için imkânsızdır. Halbuki, bu, iktisadi yardım temini için yaptığımız müzakerelerde bizim için fevkalâde önemli olan bir husustur. Ancak, malûmunuz olduğu üzere Millî Savunmanın birçok muafiyetleri vardır. İçerde Devlet Demiryollarından muafiyet istifade eder. Dışardan yaptığı ithalât gümrükten muafıdır. Böyle olduğu için Savunma gayretlerinin millî gelirimizdeki payı haddizatında daha fazla olduğu halde, bunun istatistiklere geçirilmemesi yüzünden, Savunma yükünün altında, daha fazla olmasına rağmen, resmî rakamlarda, sanki savunma masraflarımızın millî gelirimiz içindeki payı daha azmış gibi görünmektedir. Bu sebeple iktisadi yardım müzakerelerinde çok şeyler kaybetmişizdir. Mesele tıpkı bunun gibidir. Bir Plânlama Dairesi kurulmuştur. Yarın turistik tesislerin prioritelerini tesbit ederken hangilerinin öncelik vasfını haiz olduklarını tetkik etmek durumunda kalacağız. Eğer muafiyet yoluna gidilirse turistik tesislerin ekonomimiz üzerindeki yükünün ne olacağı hesabedilemeyecektir. Halbuki, sübvansiyon yoluna gidilecek olursa bunun hesabı yapılabilecektir.

Sübvansiyonun başka faydaları da vardır. Sübvansiyonun tesiri gelir üzerinde olacaktır. Eğer Gümrük Vergisinin reddi yoluna gidilirse, bunun tesiri, maliyet üzerinde olur. Muafiyet şikkında da böyledir. Ancak, verginin reddi şikkında, hiç olmazsa, ekonomi üzerindeki yükü hesaplamak mümkün olabilir. Buna rağmen, Gümrük Vergisinin reddi yerine, muayyen ölçüler dairesinde sübvansiyon vermek yoluna gitmek iktisadi bakımdan daha doğru olur. Çünkü, bu takdirde sübvansiyon alan müteşebbis bunu hangi şartlarla alacağını bilerek hareket edecek ve turistik hizmetini en iyi yapmak için hangi yola baş vuracağını tâyin etmekte serbest olarak yani hizmetini istihsal için, değişik faktörleri müsavi şekilde kıymetlendirmek ve önceliklerini aralarında bir tanesi imtiyazlı olmaksızın tesbit etmek durumunda olacaktır. Halbuki, belli mallar için muafiyet kabul edilirse, müteşebbisin, hizmetinin daha iyi olması neticesini doğurabilecek başka istihsal faktörleri üzerinde durması bahis konusu olmaz; hattâ bu bir nevi önlenmiş, güçleştirilmiş olur. İşte, bu sebeplerden dolayı sübvansiyon

diğer bütün yollara tercih edilmelidir. Tabii sübvansiyonu tercih ettiğimiz, müteşebbise faiz yükü yüklenmemesi bahis konusu ise vâridolabilir; yoksa, aslında en uygun yolun kredi olduğu inkâr edilemez.

Şimdi, üç sistemle karşı karşıyayız. Ya bilançoların tetkiki neticesinde sübvansiyon verilecektir veya Gümrük Vergisi reddedilecektir veyahut gümrük muafiyeti tesis edilecektir. Bunların içerisinde en iyi çare, bilançolar muayyen şekilde tetkik edildikten sonra sübvansiyon verilmesidir. Maliye - Bütçe Karma Komisyonu bunu tercih etmiş bulunmaktadır. Buna karşı şu tenkitlerin ileri sürülebileceği akla geliyor.

Denebilir ki sübvansiyonda idari formaliteler çoğalır. Halbuki, Hükümetin getirdiği tasarıda bu sistemden daha fazla idari formalite vardır. Çünkü, muafiyetten istifade etmek için Basın - Yayın ve Turizm Bakanlığının müsaadesinden başka, ayrıca Gümrük ve Tekel ile Sanayi Bakanlıklarının müsaadesini almak zarureti hâsıl olacaktır. Bu üç safhadan başka, ayrıca kaçakçılığı önlemek için kontrol tesis etmek de lâzımgelsecektir. Üstelik, sübvansiyon yoluna gidildiği takdirde, işletmenin ne dereceye kadar faydalı çalıştığını tesbit etmek imkânı da ortaya çıkmaktadır. Sayın Cihad Baban, dünkü konuşmasında sübvansiyonu tercih edenlere cevap verirken dediler ki: «Niçin filânca teşebbüse vermediniz de bu teşebbüse verdiniz tarzında dedikodular olabilir.» Devletin özel teşebbüslerle münasebeti kesin ölçüler içine konmadıkça bu çeşit dedikoduların çıkması her halde muhtemeldir. Nitekim, Hükümetin getirdiği sistemde de muafiyetten istifade için üç Bakanlığın izni olacak; «falanca müteşebbise bu muafiyetten istifade için izin verdiniz, filânca müesseseye niçin vermediniz?» diye aynı dedikodular yine çıkmayacak mı? Bunu önlemek için yine en iyi yol, kesin kısıtlara göre bilançonun tetkikından sonra sübvansiyon verilmesi sisteminin kurulmasıdır.

Dünkü konuşmalar sırasında kaçakçılığın kontrolü hususuna temas edildi. Kontrol edilebilir mi? Kaçakçılık yapılabilir mi, yapılamaz mı? Gümrükle ilgili hususlarda muafiyet varsa, kaçakçılığın önlenemeyeceği kanaatindeyim. Px misâli önümüzde. Pek muayyen kimseler bu

muafiyetten istifade ederler. Gerek Türk makamları, gerek muafiyetten istifade eden yabancı Devlet mensuplarının bağlı oldukları makamlar en sıkı bir kontrol sistemi kurmuşlardır. Buna rağmen Ankara'da dahi bu husus kontrol edilememektedir. Bu usulü kabul etmek peşin olarak kaçakçılığa müsamaha etmek demektir. Halbuki, sübvansiyon usulü kabul edildiği takdirde, kontrol için böyle bir teşkilâtın kurulmasına ve büyük masraflar ihtiyar edilmesine lüzum yoktur. Kaçakçılık kendiliğinden önlenmiş olacak ve böyle bir mevzu ortaya çıkmıyacaktır.

Memleketimizde mevcudolan sanayinin bu muafiyetten ne dereceye kadar müteessir olacağı meselesine gelince... Sayın Cihad Baban «bugüne kadar hiç kimse şikâyetle bulunmadı» dediler. Bunun sebebini anlamak kolaydır. Kendileri bu muafiyetten şimdiye kadar 11 otelin istifade ettiğini söylediler.

Bundan böyle, bu muafiyetten 11 otel değil, çok daha fazla turistik tesis istifade edecektir. Bunun için muaf mallara talep artacaktır. Muhterem Basın - Yayın ve Turizm Bakanı bu alanlarda yerli sanayi olmadığını buyurdular. Sanayi Bakanlığının muvafakatının alınması bile bu alanlarda kısmen de olsa yerli sanayinin bulunduğu bir delilidir. Faraza, musluk... Memleketimizde bu gibi tesisler için lüzumlu maddeleri, meselâ musluk bile yapabilecek sanayi tesislerinin bulunmadığını peşin olarak kabul etmek doğru olmasa gerektir. Bu meseleyi sübvansiyon meselesine bağladığımız takdirde, müteşebbis, her hangi bir izin almaksızın sübvansiyonu alabilecek ve hizmetini en iyi, en kârlı bir şekilde yapabilmek için kendisini piyasa mekanizmasına ve serbest rekabet esaslarına göre ayarlıyarak bir karar verip, «ben dâhilde yapılan lâvaboyu alacağım veya lâvaboyu İtalya'dan alacağım» diyebilecektir. En iyi hizmeti yapmak için dâhilde yapılan lâvaboyu lüzumlu görüyorsa onu alacak veya lâvaboyu İtalya'dan almayı lüzumlu görüyorsa oradan alacaktır. Bizim teklif ettiğimiz sistemde bunu kendi kararıyla yapabilecektir : Devletin izin almasına lüzum olmayacaktır; üstelik, yerli sanayi de korunmuş olacaktır. İşte, bu sebeplerden dolayı sübvansiyon muafiyetle tercih edilir. Muafiyetlerin sahasını daraltmak bugünkü kamu maliyesinde esastır.

• Bu vesile ile son söz olarak şu noktaya temas etmek isterim : Gümrük sistemimiz ve malî mevzuatımız zaten türlü muafiyetlerle delik deşik olmuştur. Gaye, yeknesak bir sistem yaratmak olması gerekirken, yeni muafiyetler yaratmayalım. Gümrük muafiyeti yerine sübvansiyon yoluna gitmek suretiyle bu mesele çok daha iyi bir şekilde halledilebilir. Hürmetlerimle....

BAŞKAN — Ege Üniversitesi Kuruluş kadroları hakkındaki 6953 sayılı ek kanun tasarısına 143 üye oy vermiş, 140 kabul, 3 çekinse oy kullanılmıştır, tasarı Meclisimizce kabul edilmiştir.

Bugün saat 15 te toplanılmak üzere Oturumu kapatıyorum.

Kapanma saati : 12,55

İKİNCİ OTURUM

Açılma saati: 15,10

BAŞKAN — Başkanvekili Lûtfi Akadlı

KÂTIPLER : Alev Coşkun, Oktay Ekşi

BAŞKAN — İnikatı açıyorum.

4. — SEÇİMLER

1. — *Kütahya'da yaptırılan Atatürk Anıtının açılış töreninde Temsilciler Meclisi adına bulunmak üzere üye seçimi*

BAŞKAN — Gündeme başlamadan evvel Kütahya'da, Kütahya Atatürk Anıtı Yaptırma Derneğinden Meclise gelmiş bir telgraf vardır, onu okutuyorum.

Temsilciler Meclisi Sayın Başkanlığına

Kütahya'mızda derneğimiz tarafından yaptırılan Büyük Atatürk Heykeli 18 . 9 . 1961 Cumartesi günü saat 15,00 te açılacağından, bu mutlu günümüzde tensip buyuracağımız temsilcilerimizden Kütahya Temsilcisinin haricinde iki kişinin aramızda bulunmasını arzu etmekteyiz. Şeref vermelerini ve gelecek sayın temsilcilerimizin isimlerinin acele işa'rine müsaadelerini saygılarımızla arz ederiz.

Kütahya Atatürk Heykeli
ve Anıtlar Yapma Derneği Adına
Vali
Ertuğrul Süer

BAŞKAN — Telgraftan anlaşılacağı üzere iki arkadaşım Kütahya'ya gitmesi arzu ediliyor;

o arkadaşlar, Kütahya Temsilcilerinden ayrı olacaktır. Arzu eden veya tensibettiğiniz iki arkadaşı gönderelim. («Ali Rıza Akbıyıköğlü, Şeref Bakşık» sesleri)

BAŞKAN — Bu arkadaşlar, Meclisin namına gideceklerdir.

— Şimdi dün müzakeresine başlamış olduğumuz ve bu sabah da üzerinde durduğumuz turizm tesislerinin kurulması için dışardan getirilecek malzemenin gümrük muafiyetine tâbi tutulması hakkındaki Kanunun müzakeresine devam edeceğiz:

Söz alan arkadaşları sırası ile okuyorum: Fethi Çelikbaş, İlhami Soysal, Ferhan Arkan, Ferid Melen, Muhittin Gürün, İmadettin Elmas, Cahit Zamangil, Bülent Ecevit, Mehmet Rauf İnan ve Emin Soysal.

ÖMER SAMİ COŞAR — Daha evvel söz istemiştım, ismim yok.

BAŞKAN — Kaydedeyim efendim.

Fethi Çelikbaş, (Yok sesleri) Buyurun İlhami Soysal.

İLHAMİ SOYSAL — Efendim iki günden beri şurada hayretten hayrete düşünüyorum. Ara-

zi ve Bina vergisi gibi, çok geniş ve çok fakir köylü kütlelerini ilgilendiren bir kanun tasarısının müzakeresi sırasında 15 - 20 milyon liralık bir indirme talobine karşılık Sayın Maliye Bakanı burada bütün belagatini kullanarak saatlerce konuştu. Şimdi bakıyoruz, Devlet kasasından muhtemelen aşağı - yukarı aynı miktarda para çıkmasına sebeb olacak tek lüks bir iş için sesini çıkarmıyor. Hattâ sesini çıkarmaktan da öteye, tasarımı tasvibediyor. Sayın Tekel Bakanı dün burada çıktı ve Türkiye'de sadece on beş yirmi lüks otel sahibini zengin edecek bir iş için yapılacak gümrük indirmelerinin yerinde olacağını söyledi. Kulaklarımıza inanamadık. Aynı bakan bundan bir müddet önce % 100 bir âme hizmeti olan kaza tecilimizin buhrandan kurtulması için gazete kâğıtlarında yapılması teklif edilen Gümrük faaliyetini yine bu kürsüden rahatça reddetmiştir. Biz bu perhiz ve bu lâhana turşusuna bir akıl erdiremedik.

Turistik tesisler için getirilecek malzemenin Gümrük Resminden muafiyeti için hazırlanan kanun tasarısı Karma Komisyonunda reddedilmiştir. Ben şahsen bu reddi % 100 tasvibediyorum. Karma Komisyona da bu kararından dolayı teşekkür ediyorum. Reddi niçin tasvibettiğimi de hemen sıcağı sıcağına izah etmek istiyorum.

Muhterem arkadaşlar, Türkiye'de turizm bugüne kadar sadece bol edebiyat konusu olarak kabul edilmiştir. Süslü lâflar çafçalı rakamlarla şişirilmiştir. Hele son birkaç yıldır bilmez birtakım insanlar öylesine bir hava yaratmışlardır ki, sanki turizm gelişmesi, iktisaden geri kalmış memleketlerimizi bir anda kaldıracak ve nurlu istikballere götürecektir.

Cesaretle hemen söyleyeyim, turizm sanayii tek başına bir memleket kalkınmasını sağlamasına imkân ve ihtimal olmıyan bir sanayiidir. Bir defa bunu böylece tesbit etmek lâzımdır.

Bakın, Türk Ekonomisi konusunda verilen ve turizmden bahseden daha dumani üstünde bir rapordan size rakamlar vereyim. Bu raporu Sayın Maliye Bakanının gayet iyi bilmesi lâzımdır. Dünya Bankası adına Mister Adle, tarafından hazırlanan bu rapor, «Türkiye'de Turizm süratli bir tempo ile kalkınırsa diyor, 1965 yılında Türkiye'nin yıllık turizm geliri 15 milyon dolârı bulabilir; 1970 de ise buradan bir parmak daha ileri gider.»

Sayın Kurdaş her halde bu raporun varlığından sizlere bahsedecektir, (Şimdi, bu hale göre Türkiye'ye turizmden yılda 100 milyonlarca dolâr, gelir temin edilecektir.), şeklindeki ham hayellere bir son vermek gerekir. Teşhisi cesaretle koyup meselenin üzerinde ondan sonra konuşmak lâzım. Yıldızlı sözlerle edebiyat yapmanın hiç bir faydası yok.

Şimdi gelelim iki gündür şurada bizlere kabul ettirilmek istenen tasarıya. Bu tasarı kabul edilirse bakın yurdumuza gümrük muafiyeti tanınarak neler girecek:

Bir defa, Türkiye'de rahatça yapılabilen su boruları, musluklar lâvabolar, banyolar, küvetler, mutfak ve lokanta levazımı, yani fırınlar, çatallar kaşıklar, tabaklar çanaklar, bardaklar... Sonra buz dolapları, asansörler, ısıtma ve soğutma cihazları, teleferik tesisleri, oyun salonları için kumar aletleri...

Ve sonra yine bu tasarı kanunlaşırsa gümrüklerimizden vergisiz olarak geçecek eşyalar arasında ne bulunacaktır, bilir misiniz? Bide. Evet bilhassa Fransızların yatak odalarının bitişiğindeki tuvaletlerde çokça kullanılan bide...

E, insaf edilsin; haydi yerli sanayii korumaktan vazgeçtik, hiç değilse gümrük muafiyetini kime tanıyıp kime tanımayacağımız konusunda biraz hassas olalım. Bugün Türk köylüsünün yüzde yüz ihtiyacı olan Mir biçerdöğür makinası bizim gümrük kapılarımıza geldiğinde 21 bin liraya mal oluyor ve sonra Zirai Donatım tarafından gümrüklerden çekilip de piyasaya arz edildiğinde 102 bin liraya satılıyor, biçerdöğürlerde bir gümrük muafiyeti düşünmüyoruz, (Bide) için gümrük muafiyeti tanıyacağız. Olmaz böyle şey arkadaşlar.

Tasarıyı sevk eden sayın bakanlığın, bunu görüşüp olduğu gibi kabul eden Hükümetin anıyamadığı husus, turizmin bir lüks olmadığıdır. Sanılmasın ki biz turizm düşmanınız; elbetteki turizm gelişsin, elbetteki turizmden her yıl daha çok gelir elde edelim. Ama turizm demek, beylik birkaç yerde gök tırmalayan tipi lüks otel dikmek değildir. Bizim yanıldığımız nokta, yurdumuza gelenlerin hepsini milyoner veya milyarder zannetmemizdir. Değil arkadaşlar, eğer bırakacaksa bu memlekete dövizi, banyosunda suyu akan, odasında ırzına geçil-

meyen orta halli otellerde, yatıp kalkacak, yemeğinin içinden sinek çıkmıyacak ve sonunda kazıklanmayacağını bildiği lokantalarda yemek yiyen ve memleketimizin sadece tarihi ve tabii güzelliklerini görmeğe gelen orta halli turistler bırakacaktır. Yoksa memleketimize sadece bir transit yolcusu olarak uğrayan birkaç amerikalı milyoner ile birtakım hacığaların kalabildiği lüks oteller yapmakla turizm teşvik edilmez, otelleri yapanlar teşvik edilir.

Sayın Turizm Bakanı dün söyledi, gümrük muafiyetinin daha önceki beş yıllık tatbikatından, insaf edilsin, sadece onbir otel faydalanmış. İnsaf edilsin, ilerdeki yıllar içinde de gene beş on otele için özel kanun mu çıkarıyoruz. Biz turizmi teşvik deyince Hilton ayarı otel anlamıyoruz. Biz Kilyos'ta, Şile'de, Karasu'da, Akçakoco'da, Ereğli'de, Amasra'da, Abana'da, Erdek'te, Değirmenağzı'nda, Fethiye'de, Marmaris'te, Alanya'da, Göreme'de, Pamukkale'de ve Tatvan'da yatılacak temiz yatağı, içilecek ve yüz yıkanacak suyu, gecenin yarısında kesilmeyen elektriği, mide bulanmadan yemek yenen lokantası bulunan - ama bir katlı ama iki katlı mütevazı fakat temiz - turizm tesisleri istiyoruz. Turizmi teşvik budur. Yoksa falan yerdeki yirmi katlı otelin tuvaletine konacak Bide ile turizmin gelişeceğine inanmıyoruz.

BAŞKAN — Buyurun, Ferhan Arkan.

FERHAN ARKAN — Muhterem arkadaşlarım; bu kanun tasarısı sanki memlekette turizm dâvasının halli bu gümrük muafiyetine bağlıymış gibi bir hava yaratıyor ve eğer bu kanun çıkmazsa memleketin turizm dâvası halledilmiyecek ve turizm sanayiinin kurulmasına imkân hâsıl olmayacak gibi bir hava içine girmiş bulunuyoruz. Turizm dâvasının halli için 1953 senesinde hususi bir kanun çıkarılmıştır. Bu kanun 6086 sayılı Kanundur. Bu kanunda turistik müesseselerin gelişmesi, bu tesislerin kurulması için, turistik müesseselere birçok muafiyetler tanınmıştır, kredi, bina, arazi imkânları tanınmıştır. Bu arada bu zaman için bir muafiyet tanınmıştır. Fakat bunun tatbikatından şikâyetler olmuştur. Nihayet 1958 den sonra, o zamanki iktidar zamanında dahi bu kanunun yeniden ihyası cihetine gidilmemiştir. Bu kadar imkânlar varken sadece

muafiyetle turizmin kurulacağı havasını yaratmak doğru olmasa gerektir. Biz turizm sanayiini geliştirmek istiyoruz. Biz hangi turizm sanayiini geliştirmek istiyoruz? Memlekete çok gelen ve fazla döviz bırakacak turistlerin gelmesini istiyoruz. Şimdi sayın vekil on bir otel istifade etti diye buyurdular. Bunu Gümrük ve Tekel Bakanının bize komisyonunda vermiş olduğu izahattan anladık. Bu gibi malzemenin bir kısmı Emekli Sandığı tarafından seçilmiş, diğer, bir kısmı, da Çınar, Divan ve Hilton gibi büyük otellerin yapılmasında kullanılmıştır. Memlekete döviz getirecek ve turizm bakımından beklediğimiz faydayı sağlayacak olan çok sayıda turist ise buralara yanaşmamaktadır. Gelen turist buraya uğrasa bile bir iki gece kalıp gidiyor. Bizim istediğimiz, Anadolu'nun muhtelif yerlerinde yapılacak, lüks olmasa bile turistlerin yemek ve temizlenmek gibi sıhhi ihtiyaçlarını temin edecek otellerdir. Bunun için ise yukarda sayılan malzemelere lüzum yoktur kanaatindeyim. Bakınız bunların içinde ne var : Paslanmaz alüminyumdan doğrama... Bu olsa da olur, olmasa da... Turistin geleceği yere muhakkak surette paslanmaz alüminyum doğrama yapmak şart değil, bizdeki doğramadan da faydalanmak mümkündür. Diğer taraftan, esasen bu maddelerin memleketimize girmesi gayet kolaylıkla mümkün; söz konusu olan gümrük muafiyetinden istifade etsin, veya etmesin. Kaldı ki, bu maddeler gümrük tarifelerinde en az hadde tâbi olan maddelerdir. Yani, bir turistik tesis yapacak olan kimse, hiçbir zaman, hatırına, muafiyet olup olmadığını getirmeyecektir. Bu itibarla, bu kapıyı açmanın kanaatimece mânası yoktur. Hem de, bu neviden gelmiş olan maddelerin ve bu yolda tanınmış olan muafiyetlerin bâzı suiistimallere yol açtığı da vâkıdır. Bu maddeler turistik muafiyetten istifade ile geliyor, fakat binanın arka kapısından çıkıp gidiyor.

BASIN - YAYIN VE TURİZM BAKANI CİHAD BABAN — Misal.

FERHAN ARKAN (Devamla) — Misal vermeye lüzum yok. Herkes biliyor, şahit bütün arkadaşlar.

BASIN - YAYIN VE TURİZM BAKANI CİHAD BABAN — Bu kanunla gelmiş yok. Bir tane misal verin.

FERHAN ARKAN — Söylediğim gibi bu müesseselerin bu gibi maddeleri kolaylıkla getirmeleri için birçok kolaylıklar temin edilmiştir. Dışarda Kota sistemiyle getirilmeleri müşkül olduğu halde Turizm Vekâletinin emrine hususi dolâr tahsisi yapılarak bu maddelerin getirilmesi kolaylaştırılmıştır. Bunun yanında muafiyete gitmek doğru değildir. Kıymetli arkadaşım Coşkun Kırca'nın da ifade ettiği gibi, bunların zararları bütçeden kapabilir. Maliyenin elinde kıymetli uzmanlar vardır; o müesseseler zarar ediyorsa, bunların hesapları tetkik edilir ve zararları Hazine tarafından ödenir. Derviş Sami Taşman'ın da ifade ettiği gibi, yapılacak en iyi yardım yolu budur. Bu da gösteriyor ki; Hazinesin menfaatini düşünmemek şeklinde komisyona isnatta bulunmuş oluyorlar. Bir taraftan muafiyet, bir taraftan da Hazinece yardım yapılmış olmasını kabul etmek, yerinde olmıyan bir noktai nazardır.

BAŞKAN — Ferid Melen.

FERİD MELEN — Muhterem arkadaşlarım; bendeniz sadece Taşman arkadaşımın bir telmihi üzerine söz aldım. Birkaç cümle ile noktai nazarımlı arz etmek istiyorum.

Muhterem arkadaşlarım, turizmi teşvik etmeli midir, etmemeli midir? Hiç şüphesiz böyle bir münakaşaya mahal yoktur. Elbette ki teşvik etmek lâzımdır. Yalnız ne nisbette teşvik etmek lâzımdır? Sanayi ve ziraat bundan daha evvel mi teşvik edilmelidir? Bu nokta üzerinde elbette ki ayrı ayrı fikirlerimiz vardır. Bendeniz turizmle bu memleketin bâzı istifadeler temin edeceğine kaaniim. Ama bunun üzerinde hayal kurmanın doğru olmıyacağına da inaniyorum. Memleketimizin turizmden, bugünkü şartlar içinde Yunanistan ve İtalya gibi çok gelir getirecek şekilde istifade edeceğini sanmıyorum. Ama nasıl sanayi ve tarıma ehemmiyet veriyorsak bu mevzu da ehemmiyet vermek ve teşviklerde bulunmak lâzımgelir.

Muhterem arkadaşlarım, bu teşvikler nasıl olmalıdır?

Bizde maalesef yanlış bir düşünce vardır, öteden beri, evveleminde hangi kurum için olursa olsun, önce bir vergi muafiyetine tâbi tutalım, denir. Bence en son bunu düşünmek lâzım. Çünkü, vergi yalnız başına işe medar olmaz, olamaz.

Bizde vaktiyle Teşviki Sanayi Kanunu vardı, bütün müesseseler buna girdi; fakat uzun tecrübelerden sonra anlaşıldı ki, bu kanun memlekette sanayiinin kurulması için yeter bir tedbir değildir. Ondan dolayı bu kanun ilga edildi. İlgili kanuna göre, vergi muafiyeti lâzım, özel amortisman nisbeti kabul etmek v. s. bunların hepsi lâzım. Fakat bizim memleketimizin şartları içinde, bu gibi kurumların kalkındırılması için en müessir çare yatırım kredisini tesis etmektir. Arz ettim, uzun zaman biz Teşviki Sanayi Kanununu tatbik ettik. Fakat onun yanında 1948 senesinde kurulan Sınai Kalkınma Bankasının verdiği kredilerle, bilhassa döviz kredisıyla, birkaç sene içerisinde kurulan müesseselerin sayısı Teşviki Sanayi Kanununun devrinde kurulan müesseselerin kat kat üstünde olmuştur. Şu halde en iyi tedbir, yeni kuruluşu sağlamaktır. Bunun için de kredi vermek lâzımdır. Bu krediler ucuz faizli olabilir, hattâ faizsiz dahi olabilir. Zannediyorum bu yola gidilmiştir de. Basın - Yayın ve Turizm Vekâleti bütçesinde bu nevi müesseselere yardım için 8 milyon bir tahsisat konmuştur. Muafiyet yerine bu para artırılabilir ve bir fon tesis edilebilir. Bunlarla müesseseler kurulur, zamanla borçlarını öderler. Bu suretle bu fona para geri gelir, tekrar yeni kurulacak müesseselere verilir. En müessir tedbir budur. Pekâlâ gümrük himayesi müessir olmaz mı? Olur elbet. Hariçten getirilecek malı daha ucuza mal eder, teşhizatını tamamlar. Ama Maliye Komisyonundaki arkadaşlar haklı olarak bunda bâzı mahzurlar görmüşlerdir. Bir defa verginin umumiyeti ihlâl ediliyor. Bu nevi kanunlar çoğaldıkça kanunların umumiyeti ortadan kalkıyor. Bâzı vatandaşlar vergiye tâbi olmaktan çıkıyor. Asıl mahzur, dahilî sanayi ile rekabet meselesinde kendisini gösteriyor. Bu mevzuda sayılan birçok maddeler Türkiye'de yapılabilir. Türkiye'de yapıldıkları zaman vergiye tâbidirler de hariçten getirildikleri zaman değildirler. Bu bizim için yerli sanayiinin aleyhine bir vaziyed almak demektir. Bu mevzuda, en az, kurmak istediğimiz turizm sanayii kadar önemlidir. Neden yerli sanayiimizi himaye etmeyi düşünmeyiz de sadece turizmi bu zararlı tesirlerine rağmen ön plâna alıyoruz? Eğer turizmi bu suretle teşvik edeceksek yeni kurulan sanayi ve ziraat için de birtakım gümrük muafiyet imkânları tanımak yerinde olur ve lâzımdır. Bundan dolayıdır ki, bendeniz bu kanunu yerin-

de bulmuyorum. Yalnız bunun bir hususiyeti vardır : Dün de bir sual sordum, bu kanunun mahiyeti, aslında müddeti bitmiş olan bir kanunun müddetinin uzatılması mahiyetindedir. Hükümet evvelce mer'i olan kanunun müddetini temdit edecek yerde mevcut hükmü değiştirerek yeniden getirmiş ve bu suretle konunun yeniden tartışılmasına imkân vermiştir. Eğer hakikaten gümrüğe gelmiş, kanuna dayanarak, bu kanundan faydalanılarak gümrükte bulunan mallar varsa, hiç olmazsa eski kanunu uzatmakta fayda vardır. Fakat bu işte yeni bir muafiyet yolunu açmayı faydalı bulmuyorum.

DERVİŞ SAMİ TAŞMAN — Efendim, usul hakkında söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurunuz efendim.

DERVİŞ SAMİ TAŞMAN — Muhterem arkadaşlar, dün de sözlerimin başında, bu kanun tasarısının görüşülmesinde bir usulsüzlük olduğunu ifade ile, önce bu tasarının ilgili olan Basın - Yayın ve Turizm Komisyonunda görüşülmesini, ondan sonra Gümük ve Tekel Komisyonuna, Karma Komisyona gitmesinin yerinde olacağı düşüncesiyle, bu hususta bir de önerge vermiştim. Müsaadenizle, önce bu önerge oya konsun, sonra müzakere yapılsın.

BAŞKAN — Takrir henüz Başkanlığa gelmiştir. Dün verilmiş bir takrir yoktur. Takriri okuyorum.

Başkanlığa

Turizm müesseselerince Gümrük Vergisinden muaf olarak ithal edilecek eşya hakkındaki kanun tasarısının Tüzüğü'nün 9 ncu maddesi gereğince tasarının ait olduğu ihtisas komisyonu olan Basın - Yayın ve Turizm Komisyonunda görüşülmesini teminen, bu komisyona havalesini arz

ve teklif ederim.

Temsileiler Meclisi Üyesi
Derviş Sami Taşman

BAŞKAN — Komisyon.

KOMİSYON SÖZCÜSÜ İBRAHİM SAF-FET OMAV — Efendim, tasarımı kendi yönümüzden müdafaa edecektim, ancak bu takrir bize daha mülâyim geliyor. Her ne kadar mevzuun müzakeresi sırasında Basın - Yayın ve Turizm Bakanlığı Mümessili hazır bulunmuş ve kendisi dinlendikten sonra müzakereler cereyan etmiş ise de Yüksek Meclisin noktai nazarı bu istikamette tecelli ederse bir kere kanun Basın - Yayın ve Turizm Komisyonunda müzakere edilsin ve müdellil bir raporla buraya gelinsin, buna iltihak ederiz.

BAŞKAN — Önergeyi yüksek oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir. Buna göre tasarı Basın - Yayın ve Turizm Komisyonuna havale edilmiştir.

4. — *Birinci Dünya ve İstiklâl savaşlarına iştirak eden Nebioğlu Ali Sami Eryılmaz'a vatani hizmet tertibinden maaş tahsisine dair kanun tasarısı ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporu (1/158)*

BAŞKAN — Maliye Bakanı... Yok. Millî Savunma Bakanı... Yok. İlgili bakanlar bulunmadıkları için bir defaya mahsus olmak üzere tasarımı gelecek Birleşime bırakıyoruz.

Gündemimizde görüşülecek başka madde olmadığından Yüksek Kurulunuzun kararı veçhile, 24 . 8 . 1961 Perşembe günü saat 15 te toplanmak üzere bugünkü Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati : 15,40

5. — SORULAR VE CEVAPLAR

A — YAZILI SORULAR VE CEVAPLAR

1. — *Temsilciler Meclisi Üyesi Orhan Köprülü'nün, Anayasanın halkoyuna sunulması dolayısıyla görülen aksaklıkların diğer seçimlerde tekerrürüne mâni olunması hususunda ne düşü-*

nüldüğüne dair sorusuna, Adalet Bakanı Ekrem Tüzemen'in Başbakan ve kendi adına yazılı cevabı (7/54)

12 . 7 . 1961

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

9 Temmuz günü Anayasanın referanduma arz edilmesi dolayısıyla, görülen bâzı aksaklıkların ilerdeki seçimlerde tekerrürüne mâni olunmasını temin hususunda aşağıdaki soruların Adalet Bakanı tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına yüksek tavassutunuzu saygılarımla rica ederim.

Temsilciler Meclisi Üyesi
Orhan Köprülü

I - Geçmiş senelerde olduğu gibi pek çok seçmen, seçmen kütüklerinde yine isimlerini bulamamışlar ve binnetice bütün gayretlerine rağmen reylerini kullanamamışlardır. Bu hususun telâfisi Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 28 nci maddesi muvacehesinde mümkün olamayacağına göre önümüzdeki genel seçimlerde birçok vatandaşın rey hakkından mahrum kalmamaları için her hangi bir tedbir ittihazı düşünülmekte midir?

II - Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 2 nci maddesi «oy» un gizliliğini, mezkûr kanunun 75 nci maddesi, sandık kurullarının oy gizliliğini sağlayacak şekilde yeteri kadar kapalı oy verme yeri hazırlanmasını âmir bulunmaktadır. Aynı kanunun 76 nci maddesi ise kapalı oy verme yerinin niteliklerini saymaktadır.

Bütün bu hükümlere rağmen, Anayasanın referanduma arz edilmesinde, yukarda zikri geçen kanunun yer yer ihmal edildiği ve hattâ ihlâl edildiği iddia edilmektedir. Ezcümle 10 Temmuz 1961 tarihli Son Havadis gazetesinin 3 ncü sayfasında «İstanbul'da Referandum» başlığı altındaki bir resimde Tepebaşı Polis Karakolu bahçesindeki 64 numaralı sandıkta bir vatandaşın reyini açıkta zarfa yerleştirdiği müşahede edilmektedir. Bu iddia doğru ise, bu kâbil aksaklıklara sebebolanlar hakkında her hangi bir muamele yapılacak mıdır?

III - Yukardaki hususlarda veya bu hususların haricinde, seçim aksaklıkları veya yolsuzluklarına aidolmak üzere il seçim kurullarına ve Yüksek Seçim Kuruluna yapılmış itirazlar mevcut müdür?

T. C.
Adliye Vekâleti
Ceza İşleri Müdürlüğü
Özel : 25684

Ankara, 28 . 7 . 1961

Özü : Temsilciler Meclisi Üyesi Orhan Köprülü'nün yazılı soru önergesi hakkında.

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

İlgi : Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü ifadesiyle alınan 17 . 7 . 1961 tarih ve 7 - 54/921 - 61220 sayılı yazıları.

Anayasanın halkoyuna sunulması dolayısıyla görülen aksaklıkların diğer seçimlerde tekerrürüne mâni olunması hususunda ne düşünüldüğüne dair Temsilciler Meclisi Üyesi Orhan Köprülü tarafından verilen 12 . 7 . 1961 tarihli yazılı soru önergesiyle ilgili hususlarda il ve ilçe seçim kurullarından gerekli bilgilerin toplanması zamana bağlı bulunduğundan sözü geçen yazılı soru önergesinin cevaplandırılması için 15 günlük bir zamana daha ihtiyaç görülmüştür.

Temsilciler Meclisi İçtüzüğü'nün 43 ncu maddesine göre gereğine müsaadeleri arz olunur.

Ekrem Tüzemen
Adalet Bakanı

T. C.
Adalet Bakanlığı
Ceza İş. G. Müdürlüğü
Genel : 27317

1 . 8 . 1961

Özü : Temsilciler Meclisi Üyesi Orhan Köprülü'nün yazılı soru önergesi hakkında.

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

İlgi : Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü ifadesiyle alınan 17 . 7 . 1961 tarih ve 7 - 54/921 - 61220 sayılı yazıları.

Temsilciler Meclisi Üyesi Orhan Köprülü tarafından verilip Bakanlığımıza tevdi buyurulan 12 . 7 . 1961 tarihli yazılı soru önergesinde, 9 Temmuz günü Anayasanın halkoyuna sunulmasında görülen bâzı aksaklıkların ilerideki seçimlerde tekerrürüne mâni olunması hususunda ne düşünüldüğünün yazılı olarak cevaplandırılması istenmektedir.

Bahis konusu önergede, üç madde halinde toplanan soruların cevapları aşağıda arz olunmuştur.
Şöyleki :

1. Anayasanın halkoyuna sunulması işinin tez elden görülmesi zorunluğu karşısında seçmen kütüklerinin ve sandık seçmen listelerinin düzenlenmesi ve asılması işleri gayet dar bir zamana sıkıştırılmış ve bu işin ikmali için çok sayıda personel çalıştırıldığından ilçe seçim kurulları başkanlarının bunları denetlemesi mümkün olamamıştır.

Öte yandan yine görevlilere görevlerine başlamazdan önce bâzı kurslar göstermek ve kendilerine yapacakları iş anlatılmak gerekli iken zaman darlığı sebebiyle bu yapılamamıştır.

Birçok belediyeler, bu arada İstanbul, Ankara ve İzmir Belediyeleri binaların ve bina bloklarının durumlarını gösteren basit krokileri düzenlemekle ödevli iken yine zaman darlığı yüzünden ne bu krokiler yaptırılmış ve ne de belediyelerce kroki yaptırılmasına imkân bulunmayan hallerde bunların yerini tutmak üzere binalar cetveli düzenlenebilmiştir.

Ayrıca seçmen kütüklerinin tam ve noksansız bir şekilde düzenlenmesinde, 298 sayılı Kanun vatandaşlara da bazı ödevler yüklemiştir. Bu cümleden olarak sandık seçmen listelerinin asılı kaldıkları sürece isimlerini listelerde göremiyen vatandaşların sözlü veya yazılı olarak ilçe seçim kurullarına itiraz etmeleri gerekirken ve bu husus radyolarla da duyurulduğu halde, bazı seçmenlerin ödevlerini yaparak itirazda bulunmadıkları görülmüştür.

Sebepleri yukarda arz olunan aksaklıkların ilerde yapılacak seçimlerde tekerrürüne mâni olunması ve seçmen kütüklerinin noksanlarının tamamlanması maksadiyle Millî Birlik Komitesi Üyesi Selâhattin Özgür ve Temsilciler Meclisi Üyesi Daniş Yurdakul tarafından hazırlanan kanun tasarısı Temsilciler Meclisine sunulmuştur. Bu tasarının kanunlaşması halinde, nüfusu 100 binden yukarı olan şehirlerimizde kütüklerin âdeta yeniden düzenleniyormuş gibi ev ev dolaşarak kontrol edilmesi ve evvelce yazılmamış olan seçmenlerin kütüklere ilâvesi imkân dâhiline girmiş ve ayrıca sandık seçmen listelerinin askıya çıkarılma tarihinin biraz daha öne alınarak listelerin kesin şekillerinin yazılmasına ve kartların düzenlenme ve değiştirilmesine daha geniş bir zaman bırakılmış ve halkın işlemlerden haberdar edilmesi hususunda mahallî vasıtalarla da faydalanılması sağlanarak böylece halkın ilgisini daha fazla uyandırmak yoluna gidilmiş olacaktır.

2. Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri hakkındaki Kanunun 2 nci maddesinin oy verme gizliliğine ve mezkûr kanunun 75 nci maddesinin sandık kurullarının oy verme serbestliği ve gizliliğini sağlayacak şekilde yeteri kadar kapalı oy verme yeri hazırlamalarına ilişkin hükümlerine aykırı hareketleri görülenler hakkında Bakanlığımıza yapılan şikâyetlerin derhal tahkikine tevessül edilmiş ve bu arada yazılı soru önergesinde bahis konusu edilen Son Havadis gazetesinin 10 Temmuz 1961 tarihli nüshasında yapılan bu konu ile ilgili neşriyat ihbar mahiyetinde telâkki olunarak durumun incelenmesi ve bu işte sorumluluğu görülenler hakkında kanuni kovuşturma yapılması için İstanbul C. Savcılığına yazılmış olup soruşturma sonucu Bakanlığımızca ayrıca takibolunmaktadır.

Öte yandan oy sandıklarının seçmenlerin oylarını kolaylıkla kullanabilecekleri yerlere yerleştirilmediği ve oy verme yerlerinin de 298 sayılı Kanunun 76 nci maddesinde gösterilen niteliklere göre düzenlenmediği hususunda Bakanlığımıza intikâl eden şikâyetler üzerine bu gibi aksaklıkların ileride yapılacak seçimlerde tekerrürünün önlenmesi için keyfiyet 26 Temmuz 1961 tarih ve 25587 sayılı yazı ile Yüksek Seçim Kurulu Başkanlığına arz olunmuştur.

3. Seçmen kütükleri ve seçmen listelerinin hazırlanması seçim aksaklıkları ve yolsuzlukları ile ilgili olmak üzere il ve ilçe seçim kurullarına yapılan itirazların toplamı 48 877 olup Yüksek Seçim Kurulunun görevi içine giren hususlarda ise itiraz veya şikâyet vâkı olmadığı anlaşılmıştır.

Keyfiyetin tahrir sahibine bildirilmesine müsaadeleri arz olunur.

Ekrem Tüzemen
Adalet Bakanı

2. — *Temsilciler Meclisi Üyesi Feridun Şakir Ögünç'ün, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 47 nci maddesinin tadilinin düşünülüp düşünülmediğine dair sorusuna Maliye Bakanı Kemal Kurdaş'ın yazılı cevabı (7/55)*

13.7.1961

Temsilciler Meclisi Yüksek Başkanlığına

Yüksek Meclisimizin İhtüzük hükümlerine istinaden aşağıda zikrelediğim sorunun Maliye Bakanı tarafından süresi içinde yazılı olarak cevaplandırılması hususunda gerekli işlemin yapılmasına müsaade ve delâletinizi diler, bilvesile en derin sevgi ve bağlılığımı bildiririm.

Saygılarımla.

T. C. Temsilciler Meclisi üyelerinden
Feridun Şakir Ögünç

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 47 nci maddesinin tadil edilip edilmeyeceği hakkında soru önergesidir.

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 27 Mayıs devrimi ve yeni Anayasamızın ışığı altında revizyone edildiğini, bu konuda hazırlanan bir kanun tasarısının Meclisimize sevk edilmekte olduğunu büyük bir memnunlukla öğrenmiş bulunmaktayız. Kanunun 47 nci maddesi yıllardan beri bir kısım çalışanları ağır bir şekilde mağdur eylemektedir. Bu konuda bugüne kadar mezkûr kanun maddesinin tadili yolunda çeşitli teşebbüs ve müracaatlar yapılmış hattâ kanun tadil teklifleri hazırlanmıştır. Ancak bütün bu teşebbüsler bugüne kadar akamete uğramıştır. Keza bu konuda tarafımdan da bir kanun tadil tasarısı hazırlanmıştır. İlişkide sunduğum bu tadil tasarımın ışığı altında aşağıdaki sorularımın cevaplandırılmasını dilerim.

Sorularım

1. 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 47 nci maddesinin tadili düşünülmekte midir?
2. Düşünülmüyorsa, bu konuda İşçi Sigortalarına bağlı olarak çalışanlara uygulanan hükümler nazarı itibara alınmakta mıdır?
3. 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 47 nci maddesinin tadili düşünülüyorsa, bu kabil çalışanların mağduriyetini bertaraf edici ne gibi tedbirler alınacaktır. Kanunun mezkûr maddesinin tadili düşünülüyorsa, bu durum yeni Anayasamızın ilgili hükümleriyle nasıl telif eylenecektir?
4. Kanunun 47 nci maddesinin tadili düşünüldükte, ilişkide sunduğum gerekçe ve tadil şekillerinin nazara alınması mümkün müdür?

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 47 nci maddesinin tadili teklifi hakkında kanunun tümünü kapsayan gerekçedir

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 47 nci maddesi hükümlerine göre (vazifelerini yapamıyacak derecede hastalığa uğriyanlardan hastalıkları kanunlarında tâyin edilen müddetlerden fazla devam edenler, hastalıklarının mahiyet ve doğuş sebeplerine göre - âdi mâlûl veya - vazife mâlûlî sayılmaktadırlar.)

Keza kanunun aynı maddesinde; (Fiilî hizmetleri ne olursa olsun çeşitli hizmetliler için bu müddetler en çok 2 aydır) şeklinde bir hüküm mevcuttur. Bu hükme göre, çeşitli hizmetlilerin hastalıkları halinde hastalık ve tedavi süreleri 60 günü geçtiği takdirde derhal işlerine son verilir. Bugüne kadar, bu kabil hizmetlilerin münferit teşebbüsleri, cemiyet ve sendikaları vasıtasıyla yaptıkları mü-

racaat ve şikâyetlerden istihraç eylediğimize göre, işbu gayriâdilâne hükmün oldukça geniş bir kütleye ulaşan mensupları arasında derin ve şümüllü bir mağduriyet ve huzursuzluk yaratmakta olduğunu müşahede ediyegelmiş bulunmaktayız.

Filhakika bir hizmetli vazifeye başladığı zaman, mevzuat gereğince işe sapaşğılam girmekte ve fakat işlerinin tabii bir karakteri gereği olarak feragat ve meşakkat içinde geçen bir süre sonunda yıpranarak hastalanmakta veya çalışamayacak bir duruma düşmektedir. Bu arada, bu hizmetliler için pusu kurmuş çeşitli iş kazalarını nazarı dikkate alacak olursak durumun vahameti kendiliğinden tebeyyün ve tebellür etmektedir.

Bahis konusu meslek, sınıfları, meslek kolları ve meslek kademelerinde ve memleket hizmetlerinde canla başla çalışan bu fedakâr ve feragatkâr vazifelilerin hastalıkları halinde 60 günü doldurdu diye ıstırabı ve hastalığı ile başbaşa bırakmak, iş verenler veya Hükümetimizce bilhassa fiilen yardıma hususiyle şefkat ve ihtimama muhtaç buldukları bir sırada kelimenin en geniş ve korkunç mânası ile sefaletin kucacağına terk etmek, âdilâne bir tarzı hal olarak mütalâa edilememektedir.

Farzımuhal vazifesi başında ve memleket hizmeti görürken ağır bir hastalık veya iş kazası geçiren bir hizmetlinin hastalık ve tedavisi 60 günü bir gün geeti diyerek isine son verilmesi kadar hazin bir gerçek olamaz. Bu hüküm her türlü mülâhazanın üstünde hizmetlinin 60 gün içinde bütün tabiat ve tıp kurallarını yenerek iyileşmesi veya ölmesi şartına bağlanmaktadır ki, bunun da hiçbir hukuk prensibi ile bağdaşmasına imkân ve ihtimal mevzuat bulunmamaktadır.

Kaldı ki bu kabül hizmetlilerin fevkalâde aleyhinde olan bu hüküm 5502 sayılı Hastalık sigortası Kanununun bu konudaki ilgili hükümleri ile tezat halindedir. Şöyle ki; bahis konusu kanuna tâbi olarak çalışan hizmetliler için tedavi süresi 9 ay olarak kabul edilmiştir. Hal böyle iken 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 47 nci maddesi hükümlerine tevfiikan çalışan hemen aynı işleri yapan, aynı meslek sınıflarındaki hizmetliler arasında kanuni bir tefrika düşülmesi gerçekten calibi dikkattir.

Anavasa hükümlerimizin ışığı altında ve kanunlarımız önünde bütün vatandaşlarımızın aynı haklara sahip buldukları düşünülecek olursa, yıllardan beri devam edegelmekte olan bu kanuni tefrik hüznün verici olduğu kadar, Hükümetimizin imzalamış bulunduğu milletlerarası sözleşmelere, hususivle insan haklarına ve dolayısıyla yine Hükümetimizin daima işçi lehine yönelmiş bulunan sosyal politikasına da aykırı düşmektedir.

Dünvanın en ağır işlerini gören, sırasında havatlarını memleket hizmetinde tehlikeye atan bahis konusu hizmetlilerin çalışma şartları, memleketimizin ekonomi kalkınmasındaki büyük çabaları ve rolleri nazarı itibara alınacak olursa, kendilerinin her türlü ilgi ve şefkate hak kazanmaları için kâfi bir sebeptir kanısındayız.

Yıllardan beri ecdadımızdan intikal eden bir tevekkül ve cesaretle yılmadan çalışan bu hizmetlileri koruma zamanının geldiğine inanmakta ve bu kanuni koruyucu tedbirin alınmasının millî bir vecibe olduğunu ifade etmekteyiz. Böylece bahis konusu hizmetlilere de 5502 sayılı Hastalık sigortası Kanunu hükümlerine muvazi olarak tedavi süresinin mâkul ve beşeri bir müddete uzatılmasının lüzumuna inanmaktavız.

Bu itibarla (fiilî hizmet müddetleri 5 nci seneve kadar olan çeşitli hizmetliler için tedavi süresinin 9 ay, fiilî hizmet müddetleri 5 nci senevi aşan çeşitli hizmetliler için tedavi süresinin 18 ay) a iblâ'ı keffivetin, gerek Millî Birlik Komitesi kadir bilir üyelerinin desteğine ve gerekse Yüksek Meclisimizin Genel Kurulunun takdir ve tasvibine mazhar olacağına inanarak iş bu gerekçeyi hazırlayarak incelenmeye sunmaktayım. Saygılarımla.

Türkiye Cumhuriyeti Kurucu Meclis Üyesi
Feridun Şakir Ögünç

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 47 nci maddesinin tadili hakkındaki kanun gerekçesi

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu 47 nci maddesine tâbi olan hizmetliler, bu hükme göre fiilî hizmet müddetleri ne olursa olsun (iki ay) ı tecavüz eden hastalıkları halinde (hastalıkları meslek kazası olsa dahi) vazifelerine son verilmektedir.

Kendi kusuru olmaksızın, kaza v. s. sebeplerden mütevellit hastalığa düşen olan, maddi ve mânevi sarsıntıya mâruz kalmış bulunanların tedavilerin 60 günü geçmesi halinde şevkat kapılarının kapanması sosyal güvenliğimizle kabili telif değildir.

Bu itibarlardır ki, hastalığı yenebileceği trbben kabil olan kimselerin tedavi sürelerinin artırılması sosyal bir vazifedir.

Yine bu anlayışlardır ki, 5502 sayılı Kanun işçi vatandaşlarımıza 9 ay ödenek vermek suretiyle ve 9 ay da ödeneksiz olarak ceman 18 ay keza bareme tâbi memurlara ise 1 veya 2 yıl tedavi hakkı tanınmıştır.

Mahiyetleri itibariyle bir birinin mütemmimi olarak hizmet görenlerin tedavi müddetleri hakkında tatbikatta beliren ayrılıkları izale gayesi ile fiilî hizmet müddetleri 5 nci seneye kadar olan çeşitli hizmetliler için 9 ay, 5 nci seneyi aşan hizmetliler için 18 ay olarak tedavi süresi gösterilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu

Kanun No: 5434

8 Haziran 1949

Madde 47. — Vazifelerini yapamıyacak derecede hastalığa uğrıyanlardan, hastalıkları kanunlarında tâyin edilen müddetlerden fazla devam edenler, hastalıklarının mahiyetlerine ve doğuş sebeplerine göre (Vazife mâlûlü) sayılırlar.

Fiilî hizmet müddetleri ne olursa olsun çeşitli hizmetler için bu müddetler en çok (2) aydır.

Kanunlarında yazılı müddetlerinden evvel geçen hastalıkların en çok bir yıl içinde nüksetmeleri halinde yukarıki hükümler eski ve yeni hastalık müddetleri toplamına göre uygulanır. Tedavisi imkânsız olduğu raporla belirtilen hastalıklara uğrıyanlar hastalıklarının mahiyet ve doğuş sebeplerine göre, yukarıki müddetlerin bitmesi beklenmeksizin rapor tarihinden itibaren (Âdi mâlûl) veya (Vazife mâlûlü) sayılırlar.

5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununun 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 47. — Vazifelerini yapamıyacak derecede hastalığa uğrıyanlardan, hastalıkları kanunlarında tâyin edilen müddetlerden fazla devam edenler, hastalıklarının mahiyetlerine ve doğuş sebeplerine göre (Âdi mâlûl) veya (Vazife mâlûlü) sayılırlar.

Fiilî hizmet müddetleri 5 seneye kadar olan çeşitli hizmetler için en çok 9 aydır. Fiilî hizmet müddetleri 5 seneyi aşan çeşitli hizmetler için bu müddetler en çok (18) aydır.

Kanunlarında yazılı müddetlerinden evvel geçen hastalıkların en çok bir yıl içinde nüksetmeleri halinde yukarıki hükümler eski ve yeni hastalık müddetleri toplamına göre uygulanır.

Tedavisi imkânsız olduğu raporla belirtilen hastalıklara uğrıyanlar hastalıklarının mahiyet ve doğuş sebeplerine göre yukarıki müddetlerin bitmesi beklenmeksizin rapor tarihinden itibaren (Âdi mâlûl) veya (Vazife mâlûlü) sayılırlar.

Saygılarımla.

Türkiye Cumhuriyeti Kurucu Meclis Üyesi
Feridun Şakir Ögünç

T. C.

Maliye Bakanlığı
Bütçe ve M. K. G. Müdürlüğü
Emeklilik

12:8.1961

Sayı: 115619 - 19/11722

Özü : Feridun Şakir Ögünç'ün, yazılı soru
önergesi Hk.

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

İlgi: Kanunlar Müdürlüğü ifadeli 20.7.1961 tarihli ve 929/61225 sayılı yazı.

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 47 nci maddesinde, hizmetliler için tanınmış bulunan âzami iki aylık sıhhi mezuniyet müddetinin uzatılmasını sağlamak üzere kanunda değişiklik yapıp yapılmıyacağı, yapılmazsa bunun ne şekilde olacağına dair Temsilciler Meclisi Üyesi Feridun Şakir Ögünç tarafından verilen yazılı soru önergesi cevabının ilişik olarak sunulduğunu arz ederim.

Maliye Bakanı
Kemal Kurdaş

Temsilciler Meclisi Üyesi Sayın Feridun Şakir Ögünç tarafından hizmetlilerin sıhhi izin müddetlerinin uzatılması hakkında verilen soru önergesine bakanlığımızın cevabıdır

Çeşitli hizmetlilerin sıhhi izin müddetlerinin tesbiti Personel Kanunu ile alakalı bir mevzu olup bu hükmün hazırlanacak Personel Kanununda yer alması icabetmektedir.

Personel Kanununun hazırlanması ise 160 sayılı Kanunla kurulan Devlet Personel Dairesinin vazifeleri arasında bulunduğundan çeşitli hizmetlilerin sıhhi izin müddetlerinin ne şekilde olması lâzımgeleceği bu dairece tetkika tâbi tutularak neticesine göre Devlet Personel Kanununa gerekli hükümler konulacaktır.

Bununla beraber, 5434 sayılı T. C. Emekli Sandığı Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı hükümler eklenmesine dair Millî Birlik Komitesi Üyesi Fikret Kuytak ve üç arkadaşı ile Temsilciler Meclisi Üyesi Adnan Başer tarafından hazırlanan kanun teklifinin 8 nci maddesinde, «Fiilî hizmet müddetleri ne olursa olsun çeşitli hizmetliler için bu müddetler en çok 6 aydır. Bu müddet içinde bu gibilerin ücretleri kurumlarınca tam olarak ödenir.» denilmek suretiyle mezkûr kanunun 47 nci maddesinin 2 nci fıkrası hükümlerinin değiştirilmesi ve bu suretle hizmetliler lehine hükümler vaz'ı derpiş olunmuştur.

2. — *Temsilciler Meclisi Üyesi Muin Küley'in, Tekel İdaresinin kahve mubayaası için gerekli eksiltmeleri zamanında yapmaması sebeplerine dair sorusuna Gümrük ve Tekel Bakanı Fethi Aşkın'ın yazılı cevabı (7/61)*

26 Temmuz 1961

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

Aşağıda yazılı sorumuzun yazılı olarak cevaplandırılmasını teminen Gümrük ve Tekel Bakanlığına tevcihi hususunda yüksek tavassutunuzu rica ederim.

«Tekel İdaresinin, kahve mubayaası için gerekli eksiltmeleri zamanında yapmaması sebepleri nelerdir? Ezcümle 4 Ocak 1961 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan ve APA ve serbest döviz saha-

İçin verilen tahsisli ithal malları listesinde Gümrük ve Tekel Bakanlığı emrinde görülen 800 bin dolârlık çığ kahvenin eksilmesi 4 ay sonra yapılmıştır, niçin? Böyle bir gecikme yüzünden Aralık 1960 da evvelâ Beyrut ve sonra Amerika'ya gönderilen iki Tekel memuru için yolluk olarak ne ödenmiştir? Bunlar ne cins kahve mübayaası etmiş ve ton başına ne fiyat ödemişlerdir? Ocak 1961 de açılan eksiltmede yerli firmaların daha ucuz olan teklifinin, bu memurların tekliflerine tercihi sebepleri nelerdir? Memurlar tarafından mübayaası edilen kahvenin 270 tonunun evsafa uygun olmadığı doğru mudur? Buna rağmen bu kahveler tevziye tahsis edilmiş ve istihlak olunmuş mudur? Bu konularda Vatan Gazetesinde 22.2.1961, 6.3.1961, 16.3.1961, 10.5.1961 ve 17.7.1961 tarihli ikaz yazıları üzerine her hangi bir harekete tevessül olunmuş mudur? Bu konuda ihmali görülenler hakkında ne gibi işlem yapılmıştır?»

Saygılarımla.

Temsilciler Meclisi Üyesi
Muin Küley

T. C.

Gümrük ve İhisarlar Vekâleti
Tetkik ve Murakabe Heyeti Reisliği
Sayı: 5371

16.8.1961

Konu : Muin Küley'in, yazılı soru önergesi hakkında.

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

Umumi Kâtiplik (Kanunlar Müdürlüğü) :

İlgi: 31.7.1961 tarih ve 1030-61298 sayılı yazıya.

Tekel İdaresinin, kahve mübayaası için gerekli eksiltmeleri zamanında yapmaması ve bu konuda diğer bazı hususlar hakkında Temsilciler Meclisi Üyesi Muin Küley'in yazılı soru önergesine cevabımız ilişik olarak sunulmuştur.

Arz ederim.

Gümrük ve Tekel Bakanı
F. Aşkın

Tekel İdaresinin kahve mübayaası için gerekli eksiltmeleri zamanında yapmaması ve bu konuda diğer bazı hususlar hakkında Temsilciler Meclisi Üyesi Muin Küley'in 26.7.1961 tarihli yazılı soru önergesi tetkik olunmuş, cevapları aşağıda arz edilmiştir.

1. Kahve mübayaaları için Tekel Genel Müdürlüğüne;

a)	5.5.1960	tarikhinde	300 000	dolâr,
b)	16.11.1960	»	300 000	»
c)	8.12.1960	»	300 000	»
d)	4.1.1961	»	800 000	»

tefrük ve tahsis edilmiştir.

İlk defa tahsis edilen ve Bakanlar Kurulunun 15.6.1960 gün 5/34 sayılı Kararıyla de teyid olunan 300 000 dolârla bir aylık ilâmı mütaakıp 17.6.1960 tarihinde yapılan açık eksiltme ile C.F. İstanbul tonu 688 dolârdan 436 ton kahve mübayaası edilmiştir. 25.9.1960 tarihinde memlekete gelen bu kahveler 2,5 ay zarfında tamamen sarf ve istihlak edilmiştir.

Yeniden kahve ithali için mezkûr Genel Müdürlükçe 18.7.1960 tarihli yazı ile tahsisi talep-

edilen 600 000 dolârdan, (Brezilya ile müzakeresi cereyan eden ticaret ve kredi anlaşmasının neticesine intizar edilmesi sebebiyle) 4 aylık bir gecikmeyi mütaakıp 16.1.1960 tarihinde 300 000 dolârları verilmiştir.

Bu tahsisin yapıldığı tarihte kahve mevcudu tamamen tükenmiş ve idare mevzuatı dairesinde yapılacak bir eksiltme işi, asgari 4 aylık bir zamana mütevakıf bulunmuş olduğundan, hem halkın bu kadar uzun zaman kahvesiz bırakılması, hem de Hazinesinin kahve satışından temin edilecek gelirden mahrum kalması teçviz edilemediğinden, âcil ihtiyaca yetecek miktarın kısa bir zamanda celp imkânı bulunan Beyrut'tan, mütebakisinin de doğrudan doğruya Brezilya'dan tedarik edilmesi, mütedavil sermaye talimatnamesinin 42 nci maddesinin verdiği salâhiyete dayanılarak, Bakanlığımızın da muvafakat ve müsaadesiyle, Tekel Genel Müdürlüğünce uygun bulunmuş ve bu maksatla 2 elemandan müteşekkil bir heyet gönderilmiştir.

3 neü defa tahsis olunan 300 000 dolârla mütat usuller dâhilinde kahve mubayaasına tevessül edilmiş ve bir aylık ilânı mütaakıp 9.1.1961 tarihinde ihalesi yapılmıştır.

Dördüncü defa, VI nci kotadan tahsis olunan 800 000 dolârla alınacak kahvelere gelince:

Bu kahvenin mubayaası, Heyetin Brezilya'da bulunduğu esnada tesbit ettiği duruma göre, Brezilya'da yeni kurulan Hükümet tarafından kahve mevzuunda bâzı yeni kararlar ısdar edileceği, daha fazla ihracat imkânları sağlanmak üzere kahve ihraç fiyatı kotalarında değişiklikler yapılacağı, bunun neticesinde kahve fiyatlarında bir tenezzül husule gelmesi ve daha ucuza kahve tedarik edilmesinin mümkün olacağı bildirilmiş, bu sebepten, 6 nci kota ile tahsis edilen 800 000 dolârla alınacak kahvenin açık eksiltmesi için - stok durumu da göz önünde bulundurularak - söz konusu edilen tedbirlerin ittihaz edileceği Nisan 1961 ayı beklenmiştir.

Nitekim bu kotadaki kahve, Tekel İdaresince normal şartlara göre ihale edilmiş ve ihale neticesinde beher tonu C. F. İstanbul 705,90 dolârda Ömer Yüksel firması üzerinde kalmıştır. Tekel İdaresince yapılan teşebbüsler neticesinde ilk eksiltmede elde edilen 705,90 dolâr fiyat, % 5 nisbetinde kırıldığından alâkahıllar arasında yapılan 2 nci karşılaşmada fiyat 666,99 dolâra düşürülmüştür. İdarece bu fiyat da lâyük hadde bulunmamış ve daha da düşürülmesi mümkün görülerek ihale tasdik olunmamıştır. Tekrar pazarlığa konulan işbu kahve mubayaasına ilk eksiltmeye iştirak eden firmalar davet edilerek aralarında yapılan pazarlık neticesinde kahvenin beher tonu C. F. İstanbul 658 dolâra indirilmiştir. Bu yüzden kahvenin katı ihalesi bir müddet gecikmiş ise de, bu teşebbüsler üzerine kahve fiyatının kırılması neticesinde Hazine lehine 491 014 liralık bir fark sağlanmıştır.

Piyasadaki son kahve darlığına, kurukahve ticareti yapanların sebebiyet vermekte oldukları ve 140 ton olan aylık istihlâk miktarının 200 tona çıkmış olmasıyla de sabittir. Nitekim son günlerde büyük mikyasta yakalanan saklı kahveler, Tekel İdaresi hesaplarının doğru olduğunu göstermektedir.

Kahve tüccarlarının fiyat düşürmemek hususunda ne derece mühim rol oynadıklarını belirtmek maksadiyle, kahve ihalesi üzerine yapılan Ömer Yüksel firmasını finanse eden Otton Andiriyadis firmasından Tekel Genel Müdürlüğüne gönderilen mektup ile, aynı konuda heyetin Rio De jeneiro'da elde ettiği mektubun kopyaları ilişik olarak sunulmuştur. (Ek No. 1, 2)

Şu izahata nazaran kahve ihalelerinde her hangi bir gecikmenin vukubulmamış olduğu görülmektedir.

2. Yukarda arz olunduğu veçhile Beyrut ve Brezilya'ya heyet gönderilmesi keyfiyeti, ihalelerde geç kalınmış olması sebebiyle olmayıp, âcil ihtiyacı temin maksadına mâtuf bulunmaktadır.

3. Evvelâ Beyrut'a, mütaakıben de Rio'ya gönderilen Tekel İdaresinin iki elemanına her iki mahalde yaptıkları seyahat için 31 352 lirası uçak ücreti olmak üzere ceman 48 901 lira yolluk ödenmiştir.

4. Heyet marifetiyle,

Beyrut'tan beher tonu FOB. 694,5 dolârdan 160 ton Viktorya 3 No. ,

Brezilya'dan beher tonu C. F. İstanbul 680 dolârdan 270 ton Rio 3 No. kahve mubayaa edilmiştir.

5. Heyetin Brezilya'da mubayaa ettiği kahvenin FOB. fiyatı beher tonu 646 dolârdır. Ocak 1961 de yapılan eksiltmede aynı menş, tip ve evsafa ve aynı şartlar dâhilinde daha ucuz kahve teklifi yapılmamıştır.

6. Tekel İdaresi elemanları tarafından acele kahve temini maksadiyle Beyrut'tan satın alınan 160 ton ve Rio'dan satın alınan 270 ton kahvenin, şimdiye kadar memleketimize gelmiş kahvelerin en iyisi olduğu Ekspertiz ve Kimyevi tahlil raporlarıyla sabit olduğu gibi, müstehlik tarafından da açıkça beyan edilmiştir.

7. Vatan Gazetesinin neşriyatı hiçbir hakikata dayanmamaktadır. Bu bakımdan mesnetsiz neşriyata cevap verilmesine lüzum görülmemiştir.

8. İnkılâp Hükümetimizin çalışmalarına müvazi olarak hem Hazine menfaatini korumak, hem de halkımıza en iyi ve temiz kahveyi içirmek üzere bütün gayretlerini sarf eden Tekel İdaresi memurlarının bu konuda ihmalleri bahis mevzuu değildir.

Gümrük ve Tekel Bakanı
F. Aşkın

Rio de Janeiro'da Jabour Expordatora firmasından alınan iki telgrafın sureti.

1. 16 Mart 1961 tarihinde çektiğimiz telgrafa cevap olarak :
Rio de Janeiro 12 17 1805

(Varide No. 29811)

Monopoles Galata

Refer yours 16/3 offer Rio 700 Dollars, Victoria 645.

Jabour

Tercümesi : 16 Mart telinize, Rio kahvesini 700 dolârdan, Viktoria kahvesini 645 dolârdan teklif ediyoruz.

2. 4 Mayıs 1961 tarihinde çektiğimiz telgrafa cevap olarak :
Rio de Janeiro 28/23 5 1020.

(Varide No. 48322)

Monopoles Galata

Yours fourth having participated tender through Delamere /Finagrain/ Yuksel regret cannot offer new directly these Monopolies in order avoid misinterpretation our attitude

Jabour

Tercümesi : 4 tarihli telinize, münakaşanıza Dalamare /Fingrain/ Yüksel vasıtasıyla iştirak ettiğimizden, durumumuza mütaallik olmak üzere suitefehhümlerden iktinabeylemek maksadiyle, Tekele doğrudan doğruya yeni teklifte bulunamayacağımızdan dolayı müteessifiz.

Kopyanın tercümesi

Jacques Louis Delamare et Cie.

Jabour Exp. S/A

Rio de Janeiro

Türkiye'de, 300 000 US. dolâr kıymeti mukabilinde yeni bir kahve ihalesinin 9 Ocak 1961 günü yapılacağını teyid ederiz.

30 Mayıs 1960 tarihli yazımızla bildirilmiş olan evvelki ihalelere nazaran bu ihalenin şartlarındaki esaslı tadilatı gösteren liste ekte sunulmaktadır. Bu işte mutayassıt olmamız hasebiyle gerek «Rio» dan ve gerekse «Victoria» dan tahmil fiyatlarımızı, mümkün olduğu kadar yakın bir zamanda tarafımıza bildirmenizi rica ederiz.

21 Kasım günlü mektubumuzu mütaakıp, verdiğimiz karar mucibince, «Finagrafin S/A.» firmasının İstanbul Acentasından bu ihaleyi üzerine alması için, elinden geleni yapması hususunda, güvenmeyi kararlaştırdık.

Türk makamları «Rio» dan tahmil edilen kahveden değil de, «Vitoria» dan tahmil edilenlere tâlibolacak olurlarsa rekabet azalmış olurdu. O takdirde, Acentaya ihalede eksiltmeyi mümkün olacak bir nisbette yapması için talimat verirdik. Yoksa, muhtemeleden «Rio» dan tahmil edilenlere tâliboldukları takdirde de, ihalenin acentenin üzerinde kalması için uyuşulmaya müsaidotabilecek bir talimat veririz.

Menfaatlerimizi korumak ve fiyatları ifrat derecesinde indirmeye mâni olmak üzere, zamanı gelince son pazarlığa iştirak eden firmalar arasında birbirleriyle rekabete girişmemelerini temin etmek maksadiyle bir anlaşmaya varmaya çalışacağız.

4 Ocak tarihinden itibaren «Rio NY 3 good bean green, good roast in good condition» Rio'dan tahmil ve Vitoria'dan tahmil fiyat listenizin tellenmesini rica eder, peşinen teşekkür ederiz.

21 Ekim tarihli mektubumuzda bahis mevzuu şeraiti de kabul etmiş olduğunuzdan dolayı müteşekkirimiz.

Şimdiden menfaatlerinizi korumak için elimizden geleni yapacağımızı temin ederiz.

Jacque Louis - Delamare et Cie.

— Bu mektubun kopyası Victoria'ya gönderilmiştir.

Suret

Otton Andriyadis
İstanbul

İthalât - Komüsyon - İhracat

Telefonlar { Yazıhane 22 26 66
K I Fab. 21 16 74
K II » 21 45 41
L » 21 16 74
Ev kış 44 30 05
» yaz 51 61 77

Hususidir

Telgraf adresi : Ottandri - İstanbul
Ticaret sicilli : 26987

Muhsinoğlu Han No : 1 - 4
Postane karşısında
İstanbul, 15 Mayıs 1961

T. C. Tekel İdaresi; Umum Müdür Beyefendi
Beyoğlu

Kahve eksilmesi hakkındadır.

Muhterem Umum Müdür Bey,

Son kahve eksilmesi, bundan takriben bir sene evvel yapılan gibi, memleketimize tam faydalı sayılacak şerait içinde icra edilmemektedir. Dikkatinizi celbetmek mecburiyetinde kaldığımız bilhassa âtideki noktalardır:

1. — Malûmunuz olduğu gibi, kahve mahsulünün son ayı Hazirandır ve son aylarda iyi kahvenin mevcudu, her sene, gayet azdır, çünkü mahsulün evvelki aylarda daima en iyi mallar satılır, engin mallar en sonda kalır. Tekelin talebettiği 600 ton hakiki ve halis ve en yüksek kaliteli Rio - No. 3 Haziran ayının ilk kısmında tahmili hemen hemen imkânı hariç bir vaziyet teşkil eder; hele «mütecarris» istenmesi her hangi ciddî ve namuslu Brezilya firmaları en müşkül vaziyete sokar. Bir şey daha ilâve etmek doğru görüyoruz, ki: Brezilya kahvelerinden en az - nisbette ko-

nuşarak - Rio kahvesidir ve müşterileri fazla olması itibariyle en erken Rio kahvesi stokları tükenir. Eski senelerden kalan büyük stoklar her halde Rio kahvesinden müteşekkil değil, Brezilya'nın başka mntakalarının mahsulleridir. İşte bu sebepten dolayı Rio kahvesinin iyi kaliteleri gayet az ve hemen hemen hiç sayılabilir. Bizce bu mevsimde halis ve yüksek kaliteli Rio kahvesinin Rio'daki stokların 300 - 400 tondan ibaret ve birkaç büyük firma birleşip mal topluyacak olurlarsa 500 - 550 tonu güç bulunacaktır. İşte bu sebeptendir ki 20 gün zarfında talep edilen sevkiyat ancak yüksek fiyatla kaabil olabilir.

2. — Yine kahve ticaretiyle meşgul olanlar biliyorlarki, «yeni» denilen mahsul, nazari olarak her sene 1/7/den -1 Temmuzdan - başlar ve mahsulün sonu ise, nazari olarak, her senenin 30 Haziranıdır. «nazari» olarak dediğimiz sebebi: Yeni mahsulün ihracını müsaade eden Brezilya Hükümeti olup, eski stokların mevcudiyetini göz önünde tutarak ona göre yeni mahsul kahvelerinin ihraç tarihini tesbit eder. Birkaç seneden beri ihraç tarihleri 15 Temmuzdan evvel olmamıştır ve bazan da Temmuz sonu, veya Ağustos ibtidalarını bulmaktadır. Bunun diğer bir sebebi de son zamanlarda Brezilya parası olan «Cruzeiros» dolâra karşı hususi «kahve dolârı» kurun tesbitidir ve bu kur daima yeni mahsulün başlaması ile ilân edilir. Son senenin -geçen Temmuz ayında - kahve dolârının kuru 90 Cruzeiros olarak tesbit edilmiş ve bugüne kadar bu kur - kahve ihracatı için - câridir. Her sene, yeni mahsul satışları kahve dolârın kuru üzerinden spekülâşyan yapılır ve, şimdiye kadar son senelerin tecrübemiz ispat etmiş ki, her sene tedrican kahve - dolârı kuru yükseltmekle, hem Brezilyalı çiftlikçiyi korur, hem fazla kahvenin ihracına yol açar; aynı zamanda da tedrici fiyat inmesini temin eder ve vahşi flüktüasyonlarını önler. İşte bu sebeptendir ki, yeni mahsul kahvelerinin ihraç zamanını beklemek her halde memleketimiz için faydalı olur. Misal: Şimdiki denilen -yani eski diyelim - mahsul kahve fiyatları Rio No. 3 hakiki ve halis ve iyi mal 695 dolârdan aşağı yoktur; kendileri 658 indi diyen varsa, mutlak surette ya piyasa vaziyetinden haberdar değil, veya Rio kahvesi yerine kimbilir başka ne mal teslim etmeyi düşünmektedir. Tekel İdaresi, işittiğime nazaran, sık sız Brezilya'dan telgrafla rapor alır, çok iyi biliyorsunuz ki, Haziranın ilk kısmında hakiki ve halis ve 3 No. Rio zikrettiğimiz fiyattan aşağı alınmaz.

3. — Birinci partinin -diyelim takriben 580 veya 570 ve neyse - yüklemesinden tam bir ay geçmeden evvel, diğer yarısı, yani 560, 570, veya 580 neyse, yüklenmesini Tekelin şartnamesi şart koşturuyor. Ve pek tabii, bu ikinci partinin de eski -yani 1960/61 senesi mahsulü olarak - tesbit ediyor. Dolayısıyla, fiyat bakımından, madem ki yeni mahsul mallarının ihracatı her halde 15 Temmuza kadar müsaade edilmeyecek, mütahhit hiçbir suretle istifade edemeyecek ve hali hazırdaki -yani eski mahsul - mevcut yüksek fiyattan mal mubayaa edecek ve gayet tabii yüksek fiyattan da Tekele satmaya mecbur olacaktır.

Yukardaki izahatı verdiğimiz sebep, pek aşağı fiyatla yapılan tekliflere dikkatinizi celbetmektir. İşittiğimize nazaran, bundan 13 - 14 sene evvel, müşterimiz bulunan ve şu son 13 sene sene zarfında piyasamızdan ayrılp Harbiye'de otomobil, kamyon ve yedek parçaları ticaretiyle meşgul muhterem dostumuz Bay Sami Hisarlı, - bu zat 705.90 nı % 5 kıran zattır - normal saydığımız tahminen 700 dolâr fiyatını %5 kırarak, 670 dolârdan teklif vermesi Brezilya ve dünya kahve piyasalarına katiyen uygun olmyan ve bizce kabili infaz olmayacak bir tekliftir. Muhterem sabık müşterimiz ve dostumuzun hatası galiba aşağıdaki sebeplerden ileri gelebilir:

1. — Rio kahvesi yerine, başka, galiba Vitoria kahvesi yüklemek; veya «Rio kahvesi» ismiyle Vitoria kahvesi ile karışık olan ve sırf Vitoria limanından sevk edilen kahveyi mubayaa etmek düşüncesiyle; bu tip kahve halis Rio kahvesinden takriben % 10 ucuzdur.

2. — Şerbest dolâr akreditif şartnamede zikredildiği gibi, galiba dostumuz o dolârları istediği gibi ve istediği ecnebi piyasalarda kullanmak hakkı sahibi olduğunu zanniyle, kur farkından istifade etmek ve ona göre daha ucuz bir teklif yapmak düşüncesiyle. Halbuki, bu da yanlış, çünkü Tekelin şartnamesinde sarıhan yazılıdır ki: «Akreditif Rio de Janeiro'da Merkez Bankasının muhabiri olan bankada açılacaktır.» Merkez Bankamızın muhabiri ise : Rio de Banco de Brasil,

yani Brezilya Hükümet Bankasıdır, ve bu suretle «serbest dolâr» «Mahbys dolâr» olduğu için, arzu edildiği suretle kullanılamaz ve bu bapdaki fayda sınırdır.

3. — Galiba muhterem dostumuz, uzun senelerden beri kahve ticaretiyle meşgul olmadıkları gibi, «1960/61» mahsulü evsafı, sanki hem 1960 hem 1961 senelerinin mahsulüne aittir anlayabilmiş ki bu da büyük ve yanlış bir anlayıştır; şu kadar var ki, kahvenin mahsulleri bütün dünyada, çift sene ile tavsif edilir. Meselâ: 1931/32 senesinin mahsulü veya 1959/60 senesinin mahsulü veya 1960/61 mahsulü ve sairâ yukarıda söylediğimiz gibi kahvenin mahsulü bir Temmuzdan başlar ve ertesi senenin 30 Hazirana kadar sürer ve bu müddet zarfında idrak edilen mahsul bir senenin mahsulüdür; meselâ: Şimdi bulunduğumuz mahsulün adı 1960/61 senesinin mahsulüdür ve bunun yaşı önümüzdeki Haziranın 30 unda sona erecektir. Gelecek yeni mahsulün adı 1961/62 mahsulü olacaktır ve Temmuzda da 1962 senesinin Haziranına kadar idrak edilecek mahsulün bir senesidir; Tekelin şartnamesinde «1960/61 mahsulü» dendiği gibi, mütaahhit, kim olursa olsun, ancak ve munhasıran eski mahsul yani en geç Haziran 1961 ayına kadar idrak edilmiş mahsul kahvesini tahmil edebilir ama, er geç Haziran 1961 tarihine kadar idrak edilmiş mahsulünü Temmuzda da, Ağustosta da ve hattâ gelecek Ekimde de mal bulabilirse yükliyebilir, yeni mahsul yukarıda anlattığımız gibi ancak Temmuz 1961 den sonra idrak edilecek mahsul olacaktır ve gayet tabii olarak, ilk aylarda biraz fazla rutubetli ve dolayısıyla fazla fire verecek bir mal olacaktır unutmamak lâzımgelir ki, şimal Hemisferimiz yaza girerken, cenup Hemisferimiz - bunda Brezilya'da bulunuyor - kışa girmektedir.

Netice : Kimsenin aleyhinde bulunmak fikriyle bu mektubumuzu yazmıyoruz; sadece Tekelin başında bulunmanız itibariyle, bâzı basit ve umumiyetle bilinen ve maalesef, kolayca unutulmuş hakikatleri tekrar meydana koymak; aynı zamanda, neden birisi başka fiyat ve diğeri ondan çok aşağı fiyat verdikleri ve bunun teknik tahlilini yapmakla vaziyetin tavazzuh etmesini temini; belki birinci ihaleyi kazanmış diğeri müşteri ve sayın dostum Ömer Yüksek Bey - karakterini tanıdığım için - gerek meslekimizi müdafaa, gerekse yabancıya iş gitmesin maksadiyle, delice yarışa girmek ve zarar gözetmeden vurvura mücadeleyi uzatmaya, her şey kabül ve mümkündür; fakat bir Hükümet müessesesi olan Tekel İdaresi elbetteki böyle bir za'afan istifade etmek istemiyecek kanaatindeyim, ve iki Türk firmasının körükörüne büyük ve aşikâr bir zarara girmelerini önliyecektir. Diğeri tarafından da memleketin ihtiyacı olan kahvenin temini ise âcizane tavsiyemiz şöyledir :

Mevcut ihaleyi iptal etmek; derhal ikinci bir eksiltme ilân etmek ve 300 ton halis Rio No. 3 kahve, akreditifin satıcı ellerine geçtikten en geç 20 gün zarfında en seri ve doğru bir vapurla yüklemek; 900 ton kahve ise veya daha az lâzım olduğu kadar olsun, 20 Ağustosta 20 Eylül kadar Rio'dan yüklenmek şartıyla - bu defa yeni mahsul kahve olacaktır - bu suretle, biz hesab ediyoruz ki, Tekel tahminen 40 - 50 bin dolâr kazanacaktır.

Memleketimizin faydası ve menfaati bakımından takdim ettiğimiz bu raporumuzun iyice etüt edilmesini ve gerekli kararların âcilen alınmasını istirham eder, sonsuz saygılarımızı sunarız.

Muhterem Beyim,
İmza.

6. — SUNUKLAR VE TELGRAFLAR

1. — Şebinkarahisar Belediye Başkanlığının, kazanın uğradığı büyük yangın felâketi dolayısıyla, Temsilciler Meclisinin göstermiş olduğu yakın ilgiye teşekkür ve minnetlerini bildiren telgraf.

1961 mali yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin Sayıştay Başkanlığı kısmında değişiklik yapılması hakkındaki kanun tasarılarına verilen oyların sonucu :

(Kanun Temsilciler Meclisince kabul edilmiştir.)

Üye sayısı : 267
Oy verenler : 157
Kabul edenler : 155
Reddedenler : 0
Çekinseler : 2
Oya katılmıyanlar : 110
Açık üyelikler : 0

[Kabul edenler]

— A —
Lûtfi Akadlı
Atalay Akan
Ahmet Akar
Necmi Akçasu
Burhan Akdağ
Mebrure Aksoley
Muammer Aksoy
Nurettin Akyurt
Abdülkerim Akyüz
Osman Alishiroğlu
Mehmet Altınsoy
Abdurrahman Altuğ
Babür Ardahan
Vedat Arıkan
Ferhan Arkan
Fethi Aşkın
Hüseyin Ataman
Doğan Avcıoğlu
Ahmet Cevdet Aydın

— B —
Cihad Baban
Şeref Bakşık
Kâmil Başaran
Remziye Batırbaygil
Suphi Batur
Kemalî Bayazıt
Mehmmet Baydur
Rauf Bayındır
Hıfzı Oğuz Bekata
Fahri Belen
Hakkı Kâmil Beşe
Mehmet Raşit Beşerler
Süleyman Bilgen
Etem Boransü

Osman Bölükbaşı
— C —
Hızır Cengiz
Ömer Samih Coşar
Alev Coşkun
— Ç —
Esat Çağa
Nazif Çağatay
İsmail Selçuk Çakır-
oğlu
Mahmut Tekin Çullu
— D —
Hazım Dağlı
Erol Dilek
Mustafa Dinekli
Suphi Doğukan
Necati Duman
Cevat Dursunoğlu

— E —
Bülent Ecevit
Şerafettin Yaşar Egin
Fethi Elgün
İmadettin Elmas
Lûtfi Engin
Abdullah Ercan
Ali Erel
Zihni Erençin
Sait Naci Ergin
Alaettin Ergöneng
Halil Sezai Erkut
Hamza Eroğlu
Bahir Ersoy
Adnan Ertanık
İlhan Esen

— F —
Bedi Feyzioğlu
Yavuz Feyzioğlu
— G —
Vasfi Gerger
Abdülkadir Göğüş
Ali İhsan Göğüş
Rauf Gökçen
Mehmet Göker
Ferda Güley
Rahmi Günay
Turan Güneş
Abdurrahman Nafiz
Gürman
Muhittin Gürüm
Ferruh Güven
— H —
Mehmet Hazer
Mehmet Salim Hazer-
dağlı
— I —
Rıza Işıtan
— İ —
İsmail İnan
M. Rauf İnan
Abdullah İpşiroğlu
— K —
Kadircan Kafılı
Hermine Kalüstyan
Münci Kapani
Ömer Karahasan
Yekta Karamustafaoğlu
Ahmet Karamüftüoğlu
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu

Mustafa Kepir
Coşkun Kırca
Enver Kırker
Enver Kök
Ahmet Köseoğlu
Mehmet Ali Kumbasar
Zeki Kumrulu
Alp Kuran
Kemal Kurdaş
Muin Küley
Hikmet Kümbetlioğlu

— L —
Kaludi Laskari

— M —
Ferid Melen
Orhan Mersinli
Hayri Mumeuoğlu
Ziya Müezzinoğlu

— O —
Abdülkadir Okyay
İbrahim Saffet Omay
Hüseyin Onur
Hamdi Orhon
Hüseyin Otan

— Ö —
Feridun Şakir Ögünç
Halim Önalp
Altan Öymen
Rüştü Özal
Mehmet Özbay
İlhan Özdi
Fakih Özfakih
Mazhar Özkol

Orhan Öztrak
Seyfi Öztürk
— P —
Emin Paksüt
Fikret Pamir
Mahir Pamukcu
— S —
Ragıp Sarıca
Kemal Satır
Bahri Savaş
İbrahim Senil

Ethem Serim
Celâl Sait Siren
Mustafa Sirmen
İlhami Soysal
Mümtaz Soysal
Enver Sökmen
— Ş —
Mehmet Şengün
— T —
Ahmet Tahtakılıç
Salâhattin Tandal
Reşat Tardu

Derviş Sami Taşman
Hasan Tez
Sadettin Tokbey
Âdil Toközlü
Vecihi Tönük
Salih Türkmen
Kemal Türkoğlu
Ekrem Tüzemen
— U —
Hüseyin Ulusoy
İsmail Ulutaş

— V —
Âdil Vardarlı
— Y —
Cemal Yavuz
Fehmi Yavuz
Cemal Yıldırım
Asım Yılmaz
Yusuf Ziya Yücebilgin
— Z —
Cahit Zamangil
Nâsır Zeytinioğlu

[Çekinserler]

— K —
Feyyaz Köksal
Orhan Köprülü

[Oya katılmıyanlar]

— A —
Şevket Adalan (İ.)
Ali Rıza Akbıyıkoglu
İsmail Rüştü Aksal
Münir Aktepe
Halil Akyavaş
Muzaffer Alankuş
Sadık Aldoğan
Ekrem Alican
Fehmi Alpaslan
Nurettin Ardiçoğlu (İ.)
Tahsin Argun
Fuat Arna (İ.)
Âmil Artus (İ.)
Şevket Asbuzoglu
Sırrı Atalay
Ahmet Atılğan
Raif Aybar
Şevki Aysan (İ.)
— B —
Zeki Baltacıoğlu
Cemil Sait Barlas
Adnan Başer
Avni Başman (İ.)
Bekir Sıtkı Baykal
Suphi Baykam
Nihat Reşat Belger

Necip Bilge (İ.)
Ahmet Bilgin
Hikmet Binark
Lütfi Biran
Arslan Bora (İ.)
Ratıp Tahir Burak (İ.)
— Ç —
Behçet Kemal Çağlar
Fethi Çelikbaş
Rifat Çini
Bahri Çolakoglu
— D —
Ahmet Demiray
Nef'i Demirlioğlu (İ.)
Vedat Dicleli
Vahap Dizdaroglu
Avni Doğan
— E —
Yusuf Adil Egeli
Şükûfe Ekitler
Oktay Ekşi
Sadı Erdem
Sait Erdinç (İ.)
Feridun Ergin
Nedim Ergüven (İ.)
Kenan Esengin (İ.)
Cemal Reşit Eyüboğlu

— F —
Turhan Feyzioğlu
Fehim Fırat
— G —
Cevdet Geboloğlu
Kemal Zeki Gençosman
Mukbil Gökdoğan (B.)
Rıza Göksu
Turgut Göle
Kasım Gülek
Şemsettin Günaltay (İ.)
Ferit Celâl Güven
— H —
Şevket Raşit Hatiboğlu
Ahmet Sırrı Hocaoglu
(İ.)
— İ —
Şefik İnan
İsmet İnönü
— K —
İhsan Kabadayı (İ.)
Bedri Karafakioğlu
Enver Ziya Karal
F. Lütfi Karaosmanoğlu
(İ.)
Nuri Kınık
Şahap Kitapçı (İ.)

Tevfik Kâmil Koperler
Sahir Kurutluoglu
— N —
Fazıl Nalbantoğlu
— O —
Ahmet Oğuz
Zekâi O'Kan
Arif Hizmet Onat (İ.)
Kâzım Orbay (İ.)
— Ö —
Atıf Ödül (İ.)
İhsan Ögat (İ.)
Şinasi Özdenoğlu (İ.)
Halil Özmen
— P —
Hayrettin Şakir Perk
Vefik Pirinçcioğlu (İ.)
— S —
Adil Sağiroğlu
Necip San
İlhami Sancar (İ.)
Nihat Sargınalp
Selim Sarper (B.)
Selâmi Savaş
Hulûsi Selek

İhsan Soyak (B.)
Dündar Soyer
Emin Soysal
Celâl Sungur (İ.)

— Ş —

Ahmet Şener
Mehmet Şişman

— T —

Cahit Talas (B.)
Zeki Tekiner
Yusuf Kemal Tengir-
şenk
Abdülhadi Toplu
Osman Tosun (B.)
Bedrettin Tuncel

Vahit Turhan

— Ü —

Ragıp Üner (B.)
Feridun Üstün

— V —

Hıfzı Veldet Velidede-
oğlu (İ.)

— Y —

Bahri Yazır
Nüvit Yetkin
Abdülhak Kemal Yörük
Avni Yurdabayrak (İ.)
Danış Yurdakul

— Z —

Galip Kenan Zaimoğlu

Ege Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 6953 sayılı Kanuna ek kanun tasarisına verilen oylarin sonucu :

(Kanun Temsilciler Meclisince kabul edilmiştir.)

Uye sayisi : 267
Oy verenler : 143
Kabul edenler : 140
Reddedenler : 0
Çekinseler : 3
Oya katılmıyanlar : 124
Açık üyelıklar : 0

[Kabul edenler]

— A —
Lütfi Akadlı
Atalay Akan
Ahmet Akar
Necmi Akçasu
Burhan Akdağ
Mebrure Aksoley
Muammer Aksoy
Nurettin Akyurt
Abdülkerim Akyüz
Sadık Aldoğan
Osman Alişiroğlu
Mehmet Altınsoy
Abdurrahman Altuğ
Babür Ardahan
Tahsin Argun
Vedat Arıkan
Ferhan Arkan
Fethi Aşkın
Hüseyin Ataman
Doğan Avcıoğlu
Ahmet Cevdet Aydın
— B —
Cihad Baban
Kâmil Başaran
Remziye Batırbaygil
Suphi Batur
Rauf Bayındır
Suphi Baykam
Hıfzı Oğuz Bekata
Fahri Belen
Hakkı Kâmil Beşe
Mehmet Raşit Beşerler
Süleyman Bilgen
Etem Boransü

Osman Bölükbaşı
— C —
Hızır Cengiz
Alev Coşkun
— Ç —
Nazif Çağatay
İsmail Selçuk Çakır-
oğlu
Mahmut Tekin Çullu
— D —
Erol Dilek
Mustafa Dinekli
Suphi Doğukan
Necati Duman
Cevat Dursunoğlu
— E —
Bülent Ecevit
Yusuf Adil Egeli
Fethi Elgün
İmadettin Elmas
Lütfi Engin
Abdullah Ercan
Sadi Erdem
Ali Erel
Zihni Erençin
Sait Naci Ergin
Alaettin Ergönec
Halil Sezai Erkut
Hamza Eroğlu
Bahir Ersoy
Adnan Ertanık
— F —
Bedi Feyzioğlu
Turhan Feyzioğlu
Fehim Fırat

— G —
Kemal Zeki Gençosman
Vasfi Gerger
Abdülkadir Göğüş
Ali İhsan Göğüş
Ferda Güley
Turan Güneş
Abdurrahman Nafiz
Gürman
Muhittin Gürüm
Ferruh Güven
— H —
Mehmet Hazer
Mehmet Salim Hazer-
dağlı
— I —
Rıza Işıtan
— İ —
İsmail İnan
M. Rauf İnan
Abdullah İpşiroğlu
— K —
Kadircan Kaflı
Hermine Kalüstyan
Ömer Karahasan
Enver Ziya Karal
Ahmet Karamüftüoğlu
Yakup Kadri Karaos-
manoğlu
Mustafa Kepir
Nuri Kınık
Coşkun Kırcı
Enver Kırker
Enver Kök
Ahmet Köseoğlu

Mehmet Ali Kumbasar
Zeki Kumrulu
Alp Kuran
Kemal Kurdaş
Muin Küley
Hikmet Kümbetlioğlu
— L —
Kaludi Laskari.
— M —
Ferid Melen
Ziya Müezzinoğlu
— O —
Abdülkadir Okyay
İbrahim Saffet Omay
Hamdi Orhon
Hüseyin Otan
— Ö —
Feridun Şakir Öğünç
Halim Önalp
Altan Öymen
Mehmet Özbay
İlhan Özdil
Fakih Özfakih
Mazhar Özkol
— P —
Emin Paksüt
Fikret Pamir
Mahir Pamukcu
— S —
Ragıp Sarıca
Bahri Savaş
İbrahim Senil
Ethem Serim
Celâl Sait Siren
Mustafa Sirmen

Dündar Soyer
Emin Soysal
İlhami Soysal
Mümtaz Soysal
— Ş —
Ahmet Şener
— T —
Ahmet Tahtakılıç

Salâhattin Tandal
Reşat Tardu
Âdil Toközlü
Abdülhadi Toplu
Vecihi Tönük
Salih Türkmen
Kemal Türkoğlu

Ekrem Tüzemen
— U —
Hüseyin Ulusoy
İsmail Ulutaş
— Y —
Cemal Yavuz

Fehmi Yavuz
Cemal Yıldırım
Asım Yılmaz
Yusuf Ziya Yücebilgin
— Z —
Cahit Zamangil

[Çekinserler]

— K —
Feyyaz Köksal
Orhan Köprülü

— Ö —
Seyfi Öztürk

[Oya katılmıyanlar]

— A —
Şevket Adalan (İ.)
Ali Rıza Akbıyıkoglu
İsmail Rüştü Aksal
Münir Aktepe
Halil Akyavaş
Muzaffer Alankuş
Ekrem Alican
Fehmi Alpaslan
Nurettin Ardıçoğlu (İ.)
Fuat Arna (İ.)
Âmil Artus (İ.)
Şevket Asbuzoglu
Sırrı Atalay
Ahmet Atılğan
Raif Aybar
Şevki Aysan (İ.)
— B —
Şeref Bakşık
Zeki Baltacıoglu
Cemil Sait Barlas
Adnan Başer
Avni Başman (İ.)
Kemalî Bayazıt
Mehmet Baydur (B.)
Bekir Sıtkı Baykal
Nihat Reşat Belger
Necip Bilge (İ.)
Ahmet Bilgin
Hikmet Binark
Lûtfi Biran
Arslan Bora (İ.)
Ratıp Tahir Burak (İ.)

— C —
Ömer Sami Coşar
— Ç —
Esat Çağa
Behçet Kemal Çağlar
Fethi Çelikbaş
Rifat Çini
Bahri Çolakoğlu
— D —
Hazım Dağlı
Ahmet Demiray
Nef'i Demirlioğlu (İ.)
Vedat Dieleli
Vahap Dizdaroglu
Avni Doğan
— E —
Şerafettin Yaşar Egin
Şükûfe Ekitler
Oktay Ekşi
Sait Erdinç (İ.)
Meridun Ergin
Nedim Ergüven (İ.)
İlhan Esen
Kenan Esengin (İ.)
Cemal Reşit Eyüboğlu
— F —
Yavuz Feyzioglu
— G —
Cevdet Geboloğlu
Rauf Gökçen
Mukbil Gökdoğan (B.)
Mehmet Göker

Rıza Gökusu
Turgut Göle
Kasım Gülek
Şemsettin Günaltay (İ.)
Rahmi Günay (İ.)
Ferit Celâl Güven
— H —
Şevket Raşit Hatiboğlu
Ahmet Sırrı Hocaoglu (İ.)
— İ —
Şefik İnan
İsmet İnönü
— K —
İhsan Kabadayı (İ.)
Münci Kapani
Bedri Karafakioğlu
Yekta Karamustafaoglu
F. Lûtfi Karaosmanoglu (İ.)
Şahap Kitapçı (İ.)
Tevfik Kâmil Koperler
Sahir Kurutluoglu
— M —
Orhan Mersinli (B.)
Hayri Mumcuoglu (B.)
— N —
Fazıl Nalbantoğlu
— O —
Ahmet Oğuz
Zekâi O'Kan

Arif Hikmet Onat (İ.)
Hüseyin Onur
Kâzım Orbay (İ.)
— Ö —
Atıf Ödül (İ.)
İhsan Ögat (İ.)
Rüştü Özal (B.)
Şinasi Özdenoglu (İ.)
Halil Özmen
Orhan Öztrak
— P —
Hayrettin Şakir Perk
Vefik Piringcioğlu (İ.)
— S —
Adil Sağıroğlu
Necip San
İlhami Sancar (İ.)
Nihat Sargınalp
Selim Sarper (B.)
Kemal Satır
Selâmi Savaş
Hulûsi Selek
İhsan Soyak (B.)
Enver Sökmen
Celâl Sungur (İ.)
— Ş —
Mehmet Şengün
Mehmet Şişman
— T —
Cahit Talas (İ.)
Derviş Sami Taşman
Zeki Tekiner

B : 101

16.8.1961

O : 2

Yusuf Kemal Tengir-
senk
Hasan Tez
Sadettin Tokbey
Osman Tosun (B.)
Bedrettin Tuncel

Vahit Turhan
— Ü —
Ragıp Üner (B)
Feridun Üstün
— V —
Âdil Vardarlı

Hıfzı Veldet Velidede-
oğlu (İ.)
— Y —
Bahri Yazır
Nüvit Yetkin
Abdülhak Kemal Yörük

Avni Yurdabayrak (İ.)
Danış Yurdakul
— Z —
Galip Kenan Zaimoğlu
Nâsır Zeytinoğlu (B.)

Ege Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 6953 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı ve Millî Eğitim Komisyonu ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporları (1/160)

T. C.

Başbakanlık

30.6.1961

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-1490/2064

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Kurucu Meclise arzı Bakanlar Kurulunca 26.6.1961 tarihinde kararlaştırılan «Ege Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 6953 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı» gerekçesi ve ilişkileriyle birlikte bağlı olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

Devlet Başkanı ve Başbakan

Org.

C. Gürsel

GEREKÇE

25.1.1953 tarihinde 6595 sayılı Kanunla kurulan Ege Üniversitesi halen Tıp ve Ziraat olmak üzere iki fakülteden müteşekkildir.

Bu iki fakültenin tedrisat programları gereğince talebelerinin okuyacakları hazırlık mahiyetindeki fizik, kimya, botanik, jeoloji, zooloji, matematik dersleri, halen iki fakültenin ve bilhassa Tıp Fakültesi bünyesinde kurulmuş fizik, kimya ve biyoloji kürsüleri ile Ziraat Fakültesinde bulunan jeoloji, mineroloji ve matematik müstakil doçentlikleri tarafından verilmektedir.

Gerek Ege Üniversitesinde halen mevcut ve gerek ileride kurulacak fen dersleri ile alakalı fakültelerin hazırlık derslerini okutmak ve aynı zamanda memleketin fen sahasındaki araştırmalarını yapmak ve lüzumlu fen adamlarını yetiştirmek üzere Ege Üniversitesinde bir Fen Fakültesinin açılması zaruri bulunmaktadır. Fen Fakültesinin açılması ile, halen bu fakülte ile ilgili olup diğer fakültelerin bünyesinde kurulmuş kürsülerde çalışan elemanların akademik kariyerde yetişme imkânları emniyet altına girmiş olacaktır.

Fen Fakültesinin kurulması halinde bu sene fizik, kimya, botanik, zooloji bilim kollarının açılması ve bu suretle hazırlayıcı derslerin tedrisatı yanında bu kollara da talebe alınması imkân dâhiline girecektir.

Halen üniversitede mevcut kürsülerin eleman ve ekipman takviyesi ile Fen Fakültesinin işler hale gelmesi kolaylıkla mümkün görülmektedir.

Fen Fakültesinin Eylül ayında faaliyete geçeceği düşünülerek 6 aylık personel kadrosu hazırlanmış, maaş, ücret ve umumi masraflar için 486 680 liralık bir tahsisata ihtiyaç bulunduğu hesap edilmiştir. Bu masrafları karşılamak üzere 1961 yılı bütçesi (A/1) cetvelinde yeni bir fasıl açılmış, bu fasla 486 680 lira tahsisat istenmiştir. Diğer taraftan aynı yıl Gelir Bütçesinde nakit devri faslına 486 680 lira ilâve edilmiş ve bu suretle masrafların üniversite bütçesi içinde karşılanması sağlanmıştır.

Kurulacak Fen Fakültesinde aşağıda bildirilen bilim kollarının ve kürsülerinin açılması düşünülmektedir.

I - Kimya Bilim Kolu

1. Genel Kimya Kürsüsü
2. Sınai Kimya Kürsüsü
3. Fiziko Kimya Kürsüsü
4. Biyo - Kimya Kürsüsü
5. Gıda Kimyası Kürsüsü

II - Fizik Bilim Kolu

1. Genel Fizik Kürsüsü (Teorik Fizik)
2. Denel Fizik Kürsüsü
3. Nükleer Fizik Kürsüsü (Atom Fiziki)
4. Tatbiki Fizik Kürsüsü
5. Biyofizik Kürsüsü

III - Zooloji Bilim Kolu

1. Genel Zooloji Kürsüsü
2. Özel Zooloji Kürsüsü
3. Tatbiki Zooloji Kürsüsü
4. Fizyoloji Kürsüsü

IV - Botanik Bilim Kolu

1. Anatomi ve Morfoloji Kürsüsü
2. Toksonomi Kürsüsü
3. Fizyoloji Kürsüsü
4. Tatbiki Botanik (Farmako - Botanik)

V - Genel Biyoloji Kolu

1. Sitoloji ve Genetik Kürsüsü
2. Evolusyon Kürsüsü
3. Radyo Biyoloji Kürsüsü
4. Ekoloji Kürsüsü
5. Mikrobiyoloji Kürsüsü

VI - Jeoloji Bilim Kolu

1. Genel Jeoloji Kürsüsü
2. Mineroloji Kürsüsü
3. Stratigrafi ve Paleontoloji Kürsüsü
4. Paleo Bonatik Kürsüsü

VII - Matematik Bilim Kolu

1. Cebir Kürsüsü
2. Geometri Kürsüsü
3. Analiz ve İstatistik Kürsüsü
4. Tatbiki Matematik Kürsüsü

VIII - Astronomi Bilim Kolu

1. Genel Astronomi Kürsüsü
2. Denel Astronomi Kürsüsü
3. Astrofizik Kürsüsü

Millî Eğitim Komisyonu raporu

T. C.

Temsilciler Meclisi

Millî Eğitim Komisyonu

Esas No: 1/160

Karar No: 14

Yüksek Başkanlığa

Komisyonumuza havale edilen «Ege Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 6953 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı» Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle tetkik ve müzakere olundu.

1955 - 1956 ders yılında Tıp ve Ziraat Fakülteleriyle öğretime başlayan Ege Üniversitesi, bu kısa devre içinde teşkilâtını tamamlama hususunda süratli bir inkişaf göstermiştir. Bu cümleden olarak adı geçen iki fakültenin kuruluşu tamamlanmış ve bunlardan Ziraat Fakültesi 1958 - 1959 ders yılından itibaren mezun vermeye başlamıştır. Tıp Fakültesi de bu yıl son sınıfta bulunan 70 öğrenciden 44 ünü yaz döneminde mezun etmiş bulunmaktadır. Bu iki fakültenin öğretim programının bir icabı olarak, daha ilk yıldan itibaren Kimya, Fizik, Zooloji, Botanik, Jeoloji ve Matematik kürsüleri de kurulmuş ve birinci sınıflara alınan öğrencilerin F. K. B. öğretimini temin etmişlerdir. Ancak Tıp ve Ziraat fakültelerinin asli bünyelerine dâhil bulunmayan bu kürsüler Fen Fakültesi adı altında birleştirildikleri ve noksanları tamamlanarak teşkilâtlandırıldıkları takdirde, Tıp ve Ziraat fakültelerinin F. K. B. öğretiminden başka, memleketin şiddetle muhtacolduğu çeşitli branşlardaki fen adamlarının yetiştirilmesi için yeni bir müessese daha kazanılmış olacaktır.

Tetkikatımız neticesinde, Ege Üniversitesinde bir Fen Fakültesi kurulmak üzere yapılmış bulunan hazırlıkların böyle bir fakültenin 1961 - 1962 ders yılında derhal öğretime açılmasına kifayet edeceği anlaşılmıştır.

Yukarda izah olunan sebepler ve teklif gerekçesinde açıklanan hususlar karşısında tasarının yerinde ve uygun olduğu kanaatine varan komisyonumuz tasarımı aynen ve ittifakla kabul etmiştir.

Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen temsilci üyelere mürekkep Karma Komisyona gönderilmek üzere Başkanlığa sunulur.

Millî Eğitim Komisyonu

Başkanı

C. Dursunoğlu

Üye

J. Engin

İmzada bulunamadı

Sözcü

R. Tardu

Üye

M. Rauf İnan

Üye

E. Soysal

Kâtip

İ. Özdil

Üye

H. Kalüstyan

Üye

B. Tuncel

Üye

M. Aktepe

Üye

O. Köprülü

İmzada bulunamadı

Maliye - Bütçe Karma Komisyonu raporu

T. C.

Temsilciler Meclisi

14 . 8 . 1961

Maliye - Bütçe Karma Komisyonu

Esas No: 1/160

Karar No: 61

Temsilciler Meclisi Yüksek Başkanlığına

Millî Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Kurucu Meclise arzı Bakanlar Kurulunca 26 . 6 . 1961 tarihinde kararlaştırılıp Başbakanlığın 30 . 6 . 1961 tarih ve 70 - 1490/2064 sayılı yazısıyla gönderilen «Ege Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 6953 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı» ve Millî Eğitim Komisyonu raporu Millî Eğitim Bakanı ve Maliye temsilcisi hazır olduğu halde komisyonun 11 . 8 . 1961 tarihli toplantısında tetkik ve müzakere edildi.

Ege Üniversitesi, 1955 yılında, Tıp ve Ziraat fakülteleriyle tedrisata başlamıştır. Üniversitenin bu iki fakülteden ibaret kalamıyacağı tabiidir. Nitekim Fen Fakültesi bu üniversitede açılması mutasavver 8 - 10 fakülteden üçüncüsünü teşkil etmektedir.

Bu fakültenin açılması için lüzumlu şartlar hazırlanmış bulunmaktadır. Esasen Tıp ve Ziraat fakülteleri birinci sınıf öğrencilerinin F. K. B. öğrenimini temin etmek maksadiyle bu iki fakültenin asli bünyelerine ilâveten açılmış bulunan fizik, kimya, matematik, botanik, zooloji, jeoloji, biyoloji kürsü ve enstitüleri bir fen fakültesinin ana bölümlerini teşkil ederler. Bu kürsü ve enstitüler, şimdiki halde, F. K. B. öğretimi ile bilimsel araştırma ve yayımdan başka bir faaliyet gösterememektedirler. Bahis konusu edilen tasarı kanunlaştığı takdirde, bunlara bir de astronomi bölümü ilâve olunmak suretiyle bütün bölümleri ihtiva eden bir fen fakültesini kurmak ve mezkûr hizmetlere ilâveten. memleketimizin çok muhtaç bulunduğu fen adamlarını yetiştirmek de mümkün olacaktır. Bir başka deyimle bu tasarı, mevcut imkânların belli bir organizasyona bağlanarak müesseseseleşmesini ve yüksek öğrenimlerini fen branşlarında yapmak isteyen gençlerimiz için yeni bir irfan ocağı daha kurulmasını sağlayacaktır.

Komisyonumuzda cereyan eden müzakerelerden ve Bakanın verdiği izahattan sonra tasarının sevkinin mucip sebepler yerinde görülmüş ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Birinci, ikinci ve dördüncü maddeler ile geçici 1 nci ve 2 nci maddeler aynen kabul edilmiştir.

Tasarının geçici 3 nü maddesiyle, Ege Üniversitesi 1961 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelin 5 nci (eski yıllardan devreden nakit) bölümüne 486 600 lira eklenmesi teklif edilmekte ise de yapılan incelemede mezkûr yıl bütçe kanununa bağlı gelir cetvelinde 2 692 500 liranın (eski yıllardan devreden nakit) olarak nazarı itibara alındığını, halbuki dairesinden bu kerre alınan malûmatta 1960 malî yılı sonu itibarıyla mezkûr üniversitenin 1961 yılına devrettiği nakit mevcudunun 1 384 013 liradan ibaret bulunmak suretiyle bu tahmini dahi tutmadığı bu halin ise Hazine yardımı olarak 1960 yılı bütçesine konulmuş bulunan mebalîğden 2 943 606 liralık bir miktarının üniversiteye mezkûr yıl sonuna kadar ödenmiyerek ertesi yıla alacak devredilmiş olmasından ileri geldiği anlaşılmış ve bu duruma göre gelir cetveline bu kerre eklenmek istenen mebalîğin (eski yıllardan devreden nakit) bölümüne değil, genel bütçeden Hazine yardımı olarak yapılacak miktara ilâvesinin daha uygun olacağı neticesine varılarak geçici 3 nü madde bu esasa göre tadil edilmiştir.

Geçici 4 nü madde ile derpiş olunan tâyinlerin, Hükümete taallük eden safhasının 4936 sayılı Kanun hükümleri dâhilinde cereyan etmesinin daha uygun olacağı cihetle madde, mezkûr kanun esaslarına mütenazır olarak yeniden yazılmıştır.

Tasarının yayımı tarihinde yürürlüğe girmesini temin maksadiyle 3 nü madde de değiştirilmiştir.

Tasarıya bağlı cetvellerde kullanılan (mütehassis) ve (lektör) unvanları, Üniversiteler Kanununun

da kullanılan unvanlarla mutabakat sağlanması için (uzman) ve (okutman) olarak değiştirilmiş ve cetveller buna göre yeniden düzenlenmiştir.

Öncelik ve ivedilikle görüşülmesi temennisiyle Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkanvekili
Muhittin Gürün

Sözcü
Sait Naci Ergin

Üye
Ferhan Arkan

Üye
Adnan Başer

Üye
Hakkı Kâmil Beşe

Üye
Hızır Cengiz

Üye
Fethi Çelikbaş

Üye
Bedî Feyzioğlu

Üye
Rıza Işıtan

Üye
Ziya Müezzinoğlu

Üye
Ahmet Oğuz

Üye
Mazhar Özkul

Üye
Âdil Toközlü

Üye
Cahit Zamangil

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ege Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 6953 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — Ege Üniversitesinde 4936 sayılı Üniversiteler Kanununun 2 nci maddesi uyarınca açılan Fen Fakültesinin kuruluş kadrolarına ait ilişik (I) sayılı cetvel, Ege Üniversitesi kuruluş kadroları hakkındaki 6953 sayılı Kanuna bağlı (I) sayılı cetvele eklenmiştir.

MADDE 2. — Fen Fakültesi ek görev tazminatı kadrolarına ait ilişik (II) sayılı cetvel 6953 sayılı Kanuna bağlı (II) sayılı cetvele eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Ege Üniversitesi 1961 yılı Bütçe Kanununa bağlı (L) işaretli cetvele (III) sayılı cetvel, (D) işaretli cetvele de (IV) sayılı cetvel eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Ege Üniversitesi 1961 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelin sonunda «Fen Fakültesi her türlü giderleri (Bu ödeneği mevcut veya yeniden açılacak tertiplere aktarmaya Maliye Bakanı yetkilidir.)» adıyla açılan 477 nci bölüme 486 680 lira ödenek konulmuştur.

GEÇİCİ MADDE 3. — Ege Üniversitesi 1961 yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelin 5 nci (Eski yıllardan devredilen nakit) bölümüne 486 680 lira eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Profesörler Kurulu ile 4936 sayılı Üniversiteler Kanununda derpiş edilen organlar kuruluncaya kadar Fen Fakültesi öğretim üye ve yardımcıları Üniversiteler Kanundaki derece ve yetkiyi taşıyan kişiler arasından Ege Üniversitesi Rektörlüğünün teklifi ile Millî Eğitim Bakanlığınca tâyin olunur. Dekan seçilinceye kadar bu görev Rektör veya Rektör tarafından görevlendirilecek bir dekan tarafından tedvir edilir.

MADDE 3. — Bu kanun 1 . 8 . 1961 tarihinde yürürlüğe girer.

MALİYE - BÜTÇE KARMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Ege Üniversitesi Kuruluş kadroları hakkındaki 6953 sayılı Kanuna ek kanun tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Tasarının geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Tasarının geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Ege Üniversitesi 1961 mali yılı Bütçe Kanununa bağlı (B) işaretli cetvelin 1 nci (Umumi bütçeden verilen tahsisat) bölümünün sonunda yeniden açılan 3 ncü (Geçen yıldan devreden Hazine yardımı) maddesine 486 680 lira konulmuştur.

GEÇİCİ MADDE 4. — Profesörler Kurulu ile 4936 sayılı Üniversiteler Kanununda derpiş edilen organlar kuruluncaya kadar Fen Fakültesi öğretim üye ve yardımcıları Üniversiteler Kanunundaki derece ve yetkiyi taşıyan kişiler arasında Ege Üniversitesi Rektörlüğünün teklifi üzerine 4936 sayılı Kanun hükümlerine göre tâyin olunur. Dekan seçilinceye kadar bu görev rektör veya rektör tarafından görevlendirilecek bir dekan tarafından tedvir edilir.

MADDE 3. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Hü.

Karma Ko.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 4. — Tasarının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

26 . 6 . 1961

Devlet Başkanı ve Başbakan <i>C. Gürsel</i>	Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Millî Savunma B. V. <i>F. Özdilek</i>
Devlet Bakanı <i>S. Ulay</i>	Devlet Bakanı <i>H. Mumcuoğlu</i>
Adalet Bakanı <i>E. Tüzemen</i>	Millî Savunma Bakanı
İçişleri Bakanı <i>N. Zeytinöđlü</i>	Dışişleri Bakanı <i>S. Sarper</i>
Maliye Bakanı <i>K. Kurdaş</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>A. Tahtakılıç</i>
Bayındırlık Bakanı <i>M. Gökdoğan</i>	Ticaret Bakanı <i>M. Baydur</i>
Sa. ve So. Y. Bakanı <i>R. Üner</i>	Güm. ve Tekel Bakanı <i>F. Aşkın</i>
Tarım Bakanı <i>O. Tosun</i>	Ulaştırma Bakanı <i>O. Mersinli</i>
Çalışma Bakanı <i>C. Talas</i>	Sanayi Bakanı <i>İ. Soyak</i>
Ba.-Ya. ve Turz. Bakanı <i>C. Baban</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>R. Özal</i>

Hükümetin teklifine bağlı cetveller

[I] SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
Fen Fakültesi				5	»	2	1 100
a) Öğretim üyeleri				6	»	2	950
1	Profesör	3	2 000	7	»	2	800
2	»	6	1 750	6	Lektör	3	950
3	»	8	1 500	7	»	3	800
4	»	10	1 250	8	»	5	700
5	»	12	1 100	c) Memurlar			
5	Doçent	7	1 100	6	Fakülte Sekreteri	1	950
6	»	8	950	7	Kütüphane Müdürü	1	800
7	»	15	800	8	Büro Şefi	1	700
8	»	10	700	8	Levazım Şefi	1	700
b) Öğretim yardımcıları				9	Kütüphaneci	1	600
7	Asistan	10	800	10	»	1	500
8	»	15	700	10	Birinci Mümeyyiz	2	500
9	»	20	600	10	Ambar Memuru	1	500
10	»	25	500	11	Memur	2	450
11	»	20	450	12	»	2	400
4	Mütéhassis	2	1 250				

[II] SAYILI CETVEL

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
Fen Fakültesi		
Dekan	1	210
Lâbarotuar ve Şube Şefi	15	140
Yabancı Diller Okulu Müdürü	1	170

[III] SAYILI CETVEL

(L) CETVELİ

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
a) Öğretim üyeleri				7	»	13	800
1	Profesör	2	2 000	8	»	7	700
2	»	5	1 750	b) Öğretim yardımcıları			
3	»	6	1 500	7	Asistan	8	800
4	»	8	1 250	8	»	13	700
5	»	10	1 100	9	»	16	600
5	Doçent	6	1 100	10	»	17	500
6	»	6	950				

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
11	Asistan	12	450	10	Kütüphane	1	500
4	Mütehassıs	2	1 250	10	Birinci Mümeyyiz	1	500
5	>	2	1 100	11	Memur	1	450
6	>	2	950	12	>	1	400
7	>	2	800				
6	Lektör	3	950				Ücret
7	>	3	800				
8	>	5	700				
	c) Memurlar				Lâboratuvar ve Şube Şefi	7	140
7	Kütüphane Müdürü	1	800		Yabancı Diller Okulu Md.	1	170

[IV] SAYILI CETVEL

(D) CETVELİ

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
	Fen Fakültesi		
6	Lâborant	8	600
7	>	5	500
8	>	5	450
6	Usta	2	600
11	Hademe	3	300
12	>	7	250
11	Bekçi	1	300
11	Kapıcı	2	300
11	Temizleyici	8	300

Maliye - Bütçe Karma Komisyonunun
değiştirisine bağli cetveller

[I] SAYILI CETVEL

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
	Fen Fakültesi			4	Uzman	2	1 250
	a) Öğretim Üyeleri			5	»	2	1 100
1	Profesör	3	2 000	6	»	2	950
2	»	6	1 750	7	»	2	800
3	»	8	1 500	6	Okutman	3	950
4	»	10	1 250	7	»	3	800
5	»	12	1 100	8	»	5	700
5	Doçent	7	1 100		c) Memurlar		
6	»	8	950	6	Fakülte Sekreteri	1	950
7	»	15	800	7	Kütüphane Müdürü	1	800
8	»	10	700	8	Büro Şefi	1	700
	b) Öğretim Yardımcıları			8	Levazım Şefi	1	700
7	Asistan	10	800	9	Kütüphaneci	1	600
8	»	15	700	10	»	1	500
9	»	20	600	10	Birinci Mümeyyiz	2	500
10	»	25	500	10	Ambar Memuru	1	500
11	»	20	450	11	Memur	2	450
				12	»	2	400

[II] SAYILI CETVEL

Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
Fen Fakültesi		
Dekan	1	210
Lâboratuvar ve Şube Şefi	15	140
Yabancı Diller Okulu Müdürü	1	170

[III] SAYILI CETVEL

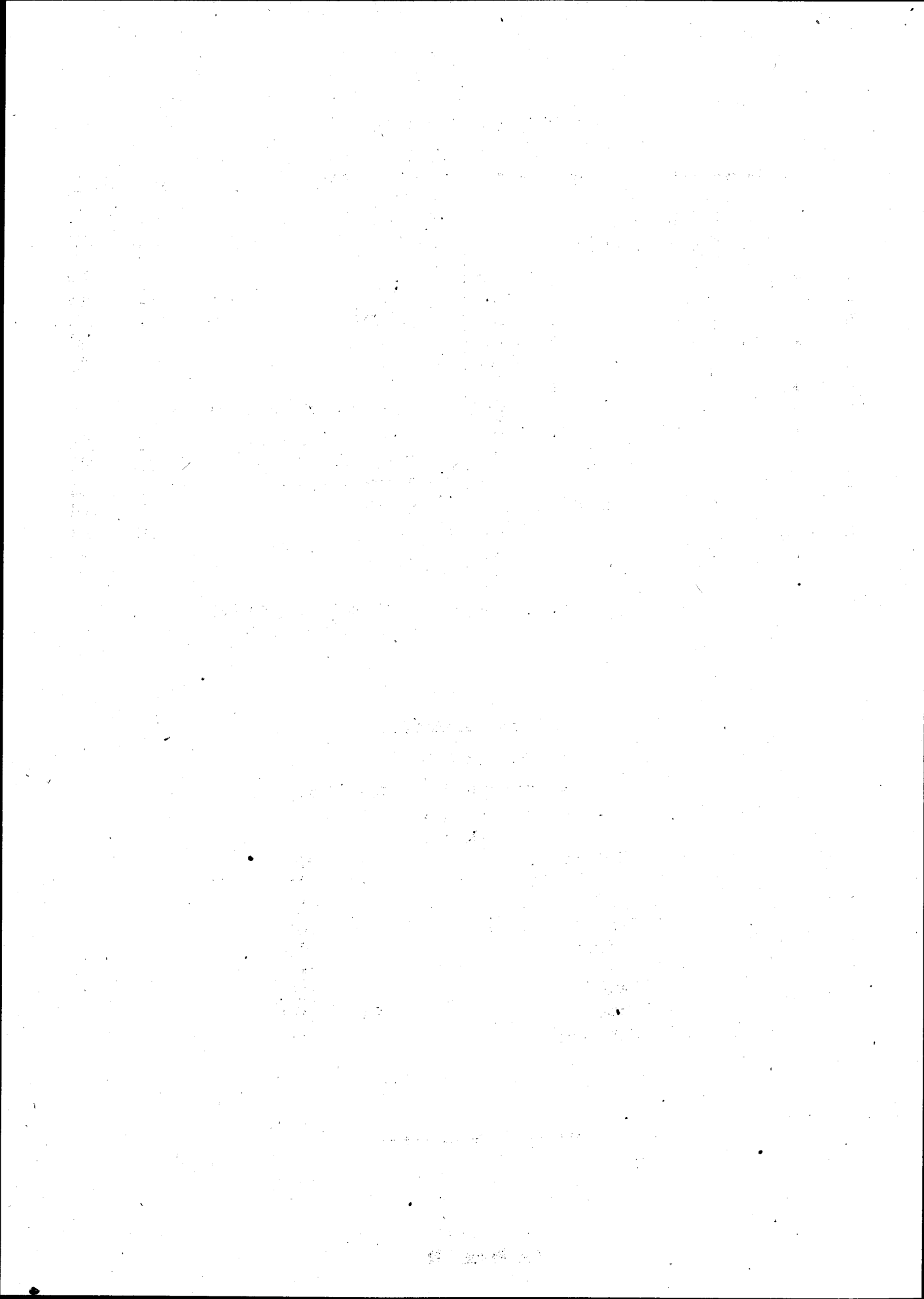
(L) CETVELİ

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık	D.	Görevin çeşidi	Sayı	Aylık
Fen Fakültesi				4	Uzman	2	1 250
a) Öğretim üyeleri				5	»	2	1 100
1	Profesör	2	2 000	6	»	2	950
2	»	5	1 750	7	»	2	800
3	»	6	1 500	6	Okutman	3	950
4	»	8	1 250	7	»	3	800
5	»	10	1 100	8	»	5	700
5	Doçent	6	1 100	c) Memurlar			
6	»	6	950	7	Kütüphane Müdürü	1	800
7	»	13	800	10	Kütüphaneci	1	500
8	»	7	700	10	Birinci Mümeyyiz	1	500
b) Öğretim yardımcıları				11	Memur	1	450
7	Asistan	8	800	12	»	1	400
8	»	13	700	Ücret			
9	»	16	600	Lâboratuvar ve Şube Şefi	7	140	
10	»	17	500	Yabancı Diller Okulu Müdürü	1	170	
11	»	12	450				

[IV] SAYILI CETVEL

(D) CETVELİ

D.	Görevin çeşidi	Sayı	Ücret
Fen Fakültesi			
6	Lâborant	8	600
7	»	5	500
8	»	5	450
6	Usta	2	600
11	Hademe	3	300
12	»	7	250
11	Bekçi	1	300
11	Kapıcı	2	300
11	Temizleyici	8	300

Millî Birlik Komitesi İdare Âmiri Ekrem Acuner ve iki arkadaşı ile Temsilciler Meclisi İdare Âmiri Nuri Kınık'ın, Sayıştay Başkanlığı 1961 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi ve Maliye Komisyonu ile Kurucu Meclis Bütçe Komisyonuna seçilen Temsilci üyelerden mürekkep Karma Komisyon raporu (2/45)

2397 - 1299

Başkanlığa

Sayıştay Başkanlığının 1960 malî yılı bütçesinin 308 nci (4598 sayılı Kanun gereğince ödenecek tedavi giderleri ve yollukları) bölümüne mevzu tahsisat kâfi gelmediği gibi Şubat 1961 ayı içerisinde muhtelif hastanelerde tedavi altına alınan hasta memurların tedavi masraflarına ait masraf belgeleri 1960 malî yılının hitamından sonra tevdi ve ibraz edildiği cihetle, yılı içerisinde aktarma teklifinde bulunulması cihetine gidilmemiştir.

Bu itibarla karşılıksız borç mahiyetini almış bulunan ceman 2 555 liranın, kadroda mevcut münhaller sebebiyle 219 ncu bölümde tasarruf mümkün olacağı anlaşıldığından Sayıştay Başkanlığının 1961 yılı Bütçesinin (A/1) işaretli cetvelin 219 ncu (6736 ve 7241 sayılı kanunlar gereğince verilecek ödenek) bölümünden 2 555 liranın indirilerek aynı cetvelin 501 nci (Geçen yıl borçları) bölümüne aktarılması Sayıştay Başkanlığının 15 . 6 . 1961 gün ve 456961 - 1344 sayılı yazısı ile bildirilmiş olduğundan bu husus için hazırlanan kanun teklifi ilişik olarak takdim kılınmıştır.

Gereğinin ifasına müsaadelerini arz ederiz.

İdare Âmiri
Acuner Ekrem

İdare Âmiri
Ataklı Muçip

İdare Âmiri
O'Kan Sezai

Temsilciler
İdare Âmiri
Nuri Kınık

Maliye - Bütçe karma komisyonu raporu

T. C.

*Maliye - Bütçe
Karma Komisyonu
esas No : 2/45
Karar No : 62*

14 . 8 . 1961

Temsilciler Meclisi Yüksek Başkanlığına

Millî Birlik Komitesi İdare Âmiri Ekrem Acuner ve iki arkadaşı ile Temsilciler Meclisi İdare Âmiri Nuri Kınık'ın, Sayıştay Başkanlığı 1961 yılı Bütçe kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkındaki kanun teklifi komisyonumuzun 11.8.1961 tarihli toplantısında tetkik ve müzakere edildi.

Teklif, 1960 malî yılına ait olup faturaların geç gönderilmesi sebebiyle senesi içinde ödene-
miyen tedavi masraflarının cari yıl bütçesinden ödenmesini sağlamak için 219 neu (6736 ve 7241
sayılı kanunlar gereğince verilecek ödenek) bölümünden (2555) lira düşülerek 501 nei (geçen
yıl borçları) bölümüne eklenmesini temin maksadiyle sevk edilmiş bulunmaktadır.

Teklifin sevkini mucip sebepler komisyonumuzca da yerinde görülmüş (2555) liranın tenzili
ile hizmetin aksamiyacağı ve tedavi masraflarının ödenmesinin mecburi olduğu göz önünde tutu-
larak maddelerin müzakresine geçilmiş, kanun başlığı ile birinci madde kelime değişikliğiyle
tadilen, diğer maddeler ise aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine arz edilmek üzere yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Vekili <i>Muhittin Gürün</i>	Sözcü <i>Saîd Naci Ergin</i>	Üye <i>Ferhan Arkan</i>	Üye <i>Adnan Başer</i>
Üye <i>Hakkı Kâmil Beşe</i>	Üye <i>Hızır Cengiz</i>	Üye <i>Fethi Çelikbaş</i>	Üye <i>Bedî Feyzioglu</i>
Üye <i>Rıza Iştan</i>	Üye <i>Ziya Müezzinoğlu</i>	Üye <i>Ahmet Oğuz</i>	Üye <i>Mazhar Özkol</i>
	Üye <i>Âdil Toközlü</i>	Üye <i>Cahit Zamangil</i>	

**MİLLÎ BİRLİK KOMİTESİ İDARE ÂMİRİ
EKREM ACUNER VE İKİ ARKADAŞI İLE
TEMSİLCİLER MECLİSİ İDARE ÂMİRİ
NURİ KINIK'IN TEKLİFİ**

**Sayıştay Başkanlığı 1961 yılı Bütçe Kanununa
bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapıl-
ması hakkında Kanun**

MADDE 1. — Sayıştay Başkanlığı 1961 malî
yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetve-
lin 219 neu (6736 ve 7241 sayılı kanunlar gere-
ğince verilecek ödenek) bölümünden (2 555) lira
indirilerek aynı cetvelin 501 nei (Geçen yıl borç-
ları) bölümüne eklenmiştir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde
yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Maliye Bakanı yü-
ritür.

**MALİYE - BÜTÇE KARMA KOMİSYONU-
NUN DEĞİŞTİRİŞİ**

**1961 malî yılı Bütçe Kanununa bağlı (A/1) işa-
retli cetvelin Sayıştay Başkanlığı kısmında deği-
şiklik yapılması hakkında kanun tasarısı**

MADDE 1. — 1961 malî yılı Bütçe Kanunu-
na bağlı (A/1) işaretli cetvelin Sayıştay Başkan-
lığı kısmının 219 neu (6736 ve 7241 sayılı kanun-
lar gereğince verilecek ödenek) bölümünden
(2 555) lira düşülerek aynı cetvelin 501 nei (Ge-
çen yıl borçları) bölümüne eklenmiştir.

MADDE 2. — Teklifin 2 nei maddesi aynen
kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Teklifin 3 neu maddesi aynen
kabul edilmiştir.